

Sidas budgetunderlag 2005

Innehåll

Innehåll	1
1. Bakgrund	3
1.1 Utgångspunkter och förutsättningar	3
1.2 Sidas verksamhet och ansvar inom den nya politiken för global utveckling	4
2. Sidas förslag	8
2.1 Förslag till anslag som Sida disponerar 2005–2007 i milj SEK	8
2.2 Sidas förslag till beslut	9
3. Bistånds-verksamhet per anslagspost	11
3.1 Afrika	11
3.2 Asien, Mellanöstern och Nordafrika	15
3.3 Latinamerika	18
3.4 Östeuropa och Centralasien	20
3.5 Globala utvecklingsprogram	25
3.6 Forskning	30
3.7 Humanitära insatser och konflikthantering	32
3.8 Ekonomiskt stöd	33
3.9 Enskilda organisationer	35
3.10 Information	36
4. Fredsfrämjande insatser	38
5. Sidas förvaltning	39
5.1 Sidas förvaltningsanslag	39
5.2 Projekt- och programpersonal, finansierade från anslagen 8.1	41
6. Övrigt	42
6.1 Anslag totalt (2004 års prisnivå)	42
6.2 Låneram för anläggningstillgångar	43
6.3 Kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret	43
6.4 Anslagssparande och anslagsskredit	43
6.5 Bemyndigande – ekonomiska förpliktelser	44
6.6 Bemyndigande – garantier	47
6.7 Utgiftsbegränsningar	48
Bilaga 1: Förkortningar	49

Tabellförteckning:

	<i>Avsnitt</i>
1 Förslag till anslag som Sida disponerar, löpande priser	2.1
2 Nyckeltal avseende anslagspost Afrika	3.2
3 Nyckeltal avseende anslagspost Asien, Mellanöstern och Nordafrika	3.3
4 Nyckeltal avseende anslagspost Latinamerika	3.4
5 Nyckeltal avseende delpost ODA-länder	3.4.1
6 Nyckeltal avseende delpost Icke ODA-länder	3.4.2
7 Forskning	3.6
8 Relation mellan biståndsanslag och förvaltningsresurser	5.1
9 Projekt och programpersonal	5.2
10 Förslag till anslag som Sida disponerar, fasta priser	6.1
11 Investeringar och lån i Riksgäldskontoret	6.2
12–22 Bemyndiganden om ekonomiska förpliktelser	6.5

Utgiven av Sida 2004

Avdelningen för ekonomi och verksamhetsutveckling

Artikelnummer: SIDA3621 sv

1. Bakgrund

1.1 Utgångspunkter och förutsättningar

Miljön för internationellt utvecklingssamarbete har förändrats under senare år. Att vår tids globala utmaningar ställer krav på ett ökat ansvarstagande från såväl rika som fattiga länder är en insikt som vuxit sig allt starkare. Likaså synen på internationellt utvecklingssamarbete som en viktig katalysator som behöver förstärkas av agerande inom andra politikområden. Genom FN:s millenniemål har dessa insikter omsatts till en dagordning för global utveckling som världens länder ställt sig bakom. Viljan att agera återspeglas också i de åtaganden som gjorts i samband med de senaste årens internationella utvecklingskonferenser. Vid det senaste av dessa, i Rom 2003, togs viktiga steg framåt på området harmonisering och givarsamordning.

På det nationella planet har de volymökningar som blivit följden av de senaste årens närmande mot enprocentmålet inneburit nya möjligheter för svenskt utvecklingssamarbete. Den svenska allmänhetens intresse för internationella frågor är stort och opinionsundersökningar visar att svensken i gemen hyser förtroende för utvecklingssamarbetets förmåga att bidra till utveckling och för Sida som organisation.

Den största och viktigaste nyheten i den fond mot vilken årets budgetunderlag lämnas är att riksdagen i december 2003 behandlade och fattade beslut om regeringens proposition 2002/03:122 *"Gemensamt ansvar – Sveriges politik för global utveckling"*. Den nya politiken innebär inte bara en förändrad målstruktur för Sida utan också att samarbetet med Central- och Östeuropa slås samman med det internationella utvecklingssamarbetet och omfattas av samma mål. Sidas viktigaste prioritering under kommande planeringsperiod är att på bästa sätt bidra till förverkligandet av den nya sammanhållna politiken. Att den bygger på, och vidareutvecklar, de regeringsskrivelser som under de senaste åren varit gällande för svenskt utvecklingssamarbete ger Sida en stabil plattform inför det förnyelsearbete som nu står för dörren.

Budgetunderlaget för 2005 har i möjligaste mån sökt utgå från den nya politiken men ska inte ses som en samlad konsekvensanalys. Skrivningarna i dokumentet speglar att arbetet med att konkretisera konsekvenserna av den nya politiken ännu befinner sig i ett inledningsskede. I takt med att Sidas roll i relation till enskilda ansvarsområden förtydligas och att Sidas egna planer tar fastare form kommer graden av konkretion att kunna öka framöver.

I anslutning till behandlingen av regeringens utvecklingsproposition angav riksdagen att den aviserade höjningen av biståndet till 1 % av Sveriges BNI bör verkställas under mandatperioden under förutsättning att det statsfinansiella läget så medger. Sida har tagit fasta på detta ställningstagande och i sina förslag räknat på 0.93 % av BNI för 2005 och 1 % av BNI för 2006 och 2007. De siffror som presenteras baseras på antagandet att Sidas andel av biståndsramen ligger kvar på samma nivå som för 2004.

Sida har förmåga att med bibehållen kvalitet hantera de växande volymer som förslaget innebär. Denna bedömning vilar på en viktig förutsättning, nämligen att riksdagens förtydligande att det breda långsiktiga samarbetet bör begränsas till färre länder än vad som är fallet idag får genomslag under planeringsperioden. I den kapacitetsutredning som Sida på regeringens uppdrag genomförde 2002 redovisas de starka samband som finns mellan frågan om landkoncentration och Sidas kapacitet.

I följande avsnitt framför Sida några tankar om sin verksamhet och sitt framtida ansvar inom den nya politikens mål och riktlinjer. Det skrivna gör inte anspråk på att vara en heltäckande genomgång av hur den nya politiken kommer att påverka Sidas verksamhet utan ska ses som exempel.

1.2 Sidas verksamhet och ansvar inom den nya politiken för global utveckling

Ökad samstämmighet

Den nya politiken slår fast att Sveriges arbete med att främja global utveckling och bekämpa fattigdom är en uppgift för alla politikområden. Målet att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling gäller därför samtliga politikområden. För samtliga politikområden gäller också att verksamheten ska genomsyras av ett *rättighetsperspektiv* och *de fattigas perspektiv* samt de åtta *huvuddrag* som anger inriktningen för politiken.

Riksdagen har tillkännagivit att målkonflikter bör synliggöras och hanteras på politisk nivå och att en koordineringsfunktion på central nivå därför bör inrättas.

Den nya politiken innebär således att Sida inte har något övergripande ansvar för koherensfrågor. Däremot har Sida i likhet med andra myndigheter ett medansvar att främja en ökad och utvecklingsfrämjande samstämmighet i såväl Sveriges som EU:s politik. Detta ansvar inrymmer för fältrepresentationens del bl a uppgiften att uppmärksamma fall när svensk eller europeisk politik gentemot utvecklingsländer är motsägelsefull och utvecklingshämmande.

Ett sätt varigenom regeringen kan komma att främja ett mer samordnat svenskt agerande är att fastställa svenska förhållningssätt kring enskilda tematiska frågor. Sidas erfarenheter och kompetens kan komma att efterfrågas i dessa sammanhang och Sida kommer vid behov att ställa kapacitet till förfogande för att leda eller delta i arbetsgrupper som utarbetar underlag till beslut.

Fattigdomsmålet och perspektiven

Den nya politiken sätter entydigt fattigdomsbekämpning i förgrunden för det internationella utvecklingssamarbetet. De tidigare mål som funnits för svenskt utvecklingssamarbete ersätts av ett enda biståndsmål som även omfattar samarbetet med Central- och Östeuropa.

Målformuleringen *att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor* tydliggör att fattiga människor är subjekt och bärare av rättigheter och att utvecklingssamarbetets främsta uppgift är att skapa förutsättningar.

Den nya målformuleringen ger tillsammans med *rättighetsperspektivet* och *de fattigas perspektiv* uttryck för samma grundsyn som präglar Sidas nuvarande arbete med fattigdomsfrågan. Den översyn av Sidas policyenhet respektive metodenhet som nyligen genomförts kommer att leda till en organisationsförändring som bl a syftar till att fattigas människors perspektiv ska få ökat genomslag i riktlinjer, insatser och landsamarbeten. En internutbildning för att öka chefers och övriga medarbetares kunskaper om fattigdomens många dimensioner och orsaker pågår också. Det synsätt som förmedlas är att fattigdom handlar om svåra levnadsvillkor och hunger, men också om maktlöshet och brist på inflytande.

Sida ser som sitt ansvar att verka för att fattiga människors perspektiv och ett rättighetsperspektiv genomsyrar svenskt utvecklingssamarbete. Alla insatser måste i slutändan kunna motiveras som relevanta för fattigdomsbekämpning. De nationella fattigdomsstrategier som länderna utarbetar kommer att vara en central utgångspunkt vid val och utformning av insatser på landnivå. Arbetet med att stärka utvecklingsländernas kapacitet att utveckla och genomföra strategierna förutses växa i omfattning och Sida kommer att behöva stärka sin kapacitet vad gäller förmågan att granska, bedöma och föra dialog kring de fattigdomsanalyser som dessa planer bygger på.

De åtta huvuddragen

Riksdagen grupperar de huvuddrag som anger inriktningen för politiken för global utveckling i *grundläggande värden* (demokrati och god samhällsstyrning, respekt för de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män), *hållbar utveckling* (hållbart nyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön, ekonomisk tillväxt¹ samt social utveckling och trygghet) samt *övriga huvuddrag* (konflikthantering och säkerhet samt globala gemensamma nyttigheter). Huvuddragen kommer att behöva återspeglas på olika sätt i Sidas verksamhet. Medan huvuddragen i de två inledande kategorierna kommer att genomsyra Sidas arbete och även motsvaras av en del direkta insatser så kommer exempelvis hanteringen av ett huvuddrag som ”globala gemensamma nyttigheter” att ställa krav på en annan ansats och ett i stora delar nytt arbete.

Sida kommer att analysera sin nuvarande kompetens och kapacitet i relation till samtliga huvuddrag. De huvuddrag som inte haft en motsvarighet i tidigare biståndsmål (konflikthantering, social trygghet och globala gemensamma nyttigheter) kommer att ägnas särskild uppmärksamhet.

¹ Hög ekonomisk tillväxt och en minskad förekomst av väpnade konflikter är två kritiska förutsättningar för att millenniemålen ska kunna nås. Sidas syn på, och arbete med, dessa frågor redovisades i Sidas budgetunderlag för 2004.

Givarsamordning och harmonisering

Den nya politiken anger att Sverige ska vara en pådrivande aktör för samordning och harmonisering. Detta kräver arbete på flera nivåer.

Möjligheterna till harmonisering och givarsamordning på landnivå är idag bättre än tidigare. Bidragande orsaker till detta är att de flesta samarbetsländer nu har utarbetat egna fattigdomsstrategier och att såväl bilaterala som multilaterala givare prioriterar samordning allt högre. Det finns också en samsyn kring vilka principer och utgångspunkter som ska vägleda harmoniseringsarbetet. Det faktum att många givare under senare år rört sig mot en delegering av beslutsmyndighet till sina fält har också påverkat potentialen för givarsamordning i positiv riktning. Sidas möjligheter att aktivt och flexibelt arbeta med givarsamordning på landnivå har underlättats av de fältförstärkningar och den överföring av beslutsmyndighet som Sidas Fältvision under senare år resulterat i. Sida avser att ytterligare stärka sin fältorientering och tillse att ambassader besitter den kapacitet och den kompetens som krävs för kvalificerad analys och dialog.

Arbetet på landnivå med harmonisering och givarsamordning understöds av det arbete med policy- och metodutveckling som bedrivs inom ramen för OECD/DAC. Sida kommer att fortsätta aktivt delta i detta arbete. Tillsammans med andra likasinnade givare har en gemensam handlingsplan för ökad harmonisering nyligen utarbetats. Planen omfattar samarbete på både landnivå och på huvudstadsnivå. Den inbegriper förutom det uppmärksammade initiativet i Zambia bl a ambitionen att givarländerna i Tanzania genomför en i alla delar samordnad landstrategiprocess. På ämnesnivå kommer Sida att driva harmoniseringsagendan framåt genom aktivt deltagande i ämnes- och policydiskussioner med likasinnade givare och i multilaterala organ.

Delegerat samarbete

Den nya politiken anger att Sverige i ökad utsträckning bör samverka med andra givare och nyttja möjligheter att arbeta genom andra aktörer. Inom givarsamfundet har Sverige gått i täten för att utveckla former för sk delegerat samarbete, bl a med Norge i Malawi. För att kunna utnyttja den potential som delegerat samarbete ger för ett effektivt utvecklingssamarbete som minskar transaktionskostnaderna för samarbetsländer (och givare) är det nödvändigt att det snarast skapas klarhet att delegerat samarbete är förenligt med gällande lagstiftning.

Ökat engagemang av en breddad svensk aktörskrets

Svenskt utvecklingssamarbete involverar ett brett spektrum av svenska aktörer och den nya politiken ger direktiv om ytterligare ambitionshöjningar på detta område. Sida kommer att utreda möjligheten att utveckla nya och befintliga instrument för att stimulera ett ökat och breddat deltagande.

Arbetet med att stimulera ett ökat engagemang i det svenska samhället kommer att ställa anspråk på Sidas kapacitet. Inom ramen för den politiska styrningen förväntas Sida fortsätta få ett övergripande ansvar för medelshantering, helhetssyn och samordning av svenskt utvecklingssamarbete. I takt med att nya aktörer involveras, aktörer vars biståndserfarenhet ofta är begränsad, kommer kraven på samråd och utbildning att öka. Även Sidas roll som mäklare förutses växa i betydelse eftersom *twinning* och liknande samarbetsformer sällan uppstår spontant. Erfarenheten visar också att samarbeten mellan svenska och lokala aktörer

lättast kommer till stånd inom det bilaterala utvecklingssamarbetet, i synnerhet i länder där Sverige har väl bemannade ambassader med upparbetade relationer.

Multilateralt och bilateralt utvecklingssamarbete i samverkan

Den nya politiken betonar vikten av samverkan med multilaterala organisationer och Sida kommer att ägna denna fråga ökad kraft och uppmärksamhet. Med hänsyn tagen till respektive biståndsforms komparativa fördelar finns det behov att närmare analysera vad som skulle kunna göras för att främja en förstärkande komplementaritet mellan det bilaterala och det multilaterala samarbetet. I arbetet med globala gemensamma nyttigheter ser Sida som sin viktigaste uppgift att i länder – genom långsiktig kompetens-, kapacitets- och institutionsuppbyggnad – komplettera och stödja det arbete som bedrivs i multilaterala sammanhang.

Sida avser att aktivt bidra till det metod- och policyarbete som bedrivs i de multilaterala organisationerna och EU-kommissionen. För att kunna göra detta på ett bra sätt krävs förutom kunskap om policies och metoder också upparbetade relationer i länder och med huvudkontor.

Hiv/aids

Hiv/aids är en ödesfråga som betonas såväl i Utrikesutskottets betänkande om den nya politiken som i regeringens budgetproposition för 2004. Hiv/aids är också det tema som valts för Sidas informationssatsning 2004. Det arbete som Sida sedan flera år bedriver inom området hiv/aids har sitt fokus på förebyggande, behandling och vård. Sida har för avsikt att se över hur aktiviteter för att bekämpa epidemin skulle kunna integreras i fler projekt och program i Afrika och att öka antalet direkta insatser mot hiv/aids. Sida kommer även att se över möjligheten att öka insatserna mot hiv/aids i Asien och Östeuropa där epidemin växer snabbt.

Sammantaget kommer en ambitionshöjning att ske i Sidas arbete mot hiv/aids, och en översyn av stödfunktioner och utbildningsinsatser inom området kommer att göras. Hiv/aids-sekretariatet kommer att utvärderas 2004 vilket kommer att ge ett bidrag till denna översyn.

2. Sidas förslag

2.1 Förslag till anslag som Sida disponerar 2005–2007 i milj SEK

Tabell 1: Löpande priser

Anslag Benämning

		2003	2004	2005	2006	2007
		Utfall	Prognos	Förslag anslag	Förslag anslag	Förslag anslag
i miljoner SEK						
8:1.9	Afrika	2 814	3 666	4 280	4 965	5 310
	varav ekonomiska reformer	515	395	617	630	715
8:1.6	Asien, Mellanöstern och Nordafrika	1 386	2 094	1 970	2 245	2 405
	varav ekonomiska reformer	10	40	80	80	90
8:1.7	Latinamerika	824	1 103	1 100	1 210	1 285
	varav ekonomiska reformer	60	165	175	180	200
8:1.26	Östeuropa och Centralasien	1 352	1 497	1 365	1 380	1 390
8:1.26.1	ODA-länder	826	905	965	980	990
	varav ekonomiska reformer			40	40	45
8:1.26.2	Icke ODA-länder	526	592	400	400	400
8:1.3	Globala utvecklingsprogram	1 117	1 160	1 280	1 450	1 520
8:1.32	Forskning	743	873	910	1 015	1 020
8:1.1	Humanitära insatser	1 263	1 406	1 465	1 630	1 700
8:1.33	Ekonomiskt stöd	392	1 658	575	650	675
8:1.33.1	Ekonomiska reformer	0	600	0	0	0
8:1.33.2	U-krediter	392	1 058	575	650	675
8:1.5	Enskilda organisationer	902	1 111	1 340	1 530	1 565
8:1.2	Information	62	61	65	75	80
8:1	Biståndsverksamhet	10 854	14 029	14 350	16 150	16 950
5:2.3	Fredsfrämjande	13	5	5	5	5
8:2	Biståndsförvaltning	510	552	625	725	765
	SUMMA	11 377	14 586	14 980	16 880	17 720

Kommentarer till tabellen:

Förslag till anslagsfördelning 2005. Sidas förslag innebär att anslagsposten Afrika ökar, att U-krediter och Östeuropa och Centralasien minskar något samt att beloppet för forskning konsolideras. För övriga poster innebär förslaget en ökningstakt som står i proportion till den allmänna anslagsökningen. Förslaget skiljer sig något från det siffermaterial som presenterades i budgetunderlaget 2004 vilket har att göra med den nya politiken. Motiven utvecklas under respektive verksamhetsdel (avsnitt 3.5).

Utfall 2003. Anslagskonstruktionen har inte varit konstant över perioden 2003 – 2007. Exempelvis tillkom forskning som ny anslagspost 2004. För att underlätta jämförelser över åren inkluderar utfallet för forskning 2003 även utfallet för det forskningsstöd som finansierades över regionposterna och globala utvecklingsprogram samma år. På liknande sätt inkluderar utfallet för globala utvecklingsprogram 2003 även Övrigt multilateralt samarbete (eftersom dessa poster sammanfördes 2004).

Ekonomiska Reformer. År 2003 fördelades medlen för ekonomiska reformer ut på regionerna men 2004 är ekonomiska reformer en egen delpost. En uppskattning av hur de 600 mkr som avser ekonomiska reformer för 2004 kommer att utnyttjas i regionerna har gjorts i tabellen. Motsvarande uppskattningar har även gjorts för åren 2005–2007.

Prognos för 2004. Prognosen för 2004 innehåller årets anslag samt ingående anslagssparande. Som framgår av avsnitt 3.8 har Sida begärt att 260 mkr skall omfördelas från U-krediters oinrättade reservation 2003 till andra anslagsposter. Eftersom Styrelsens beslut av BU 2005 togs före Regeringens beslut om Sidas omfördelningar, har inga justeringar gjorts i denna tabell. Hänsyn har tagits till att den totala anslagsbelastningen avseende Icke ODA-länder inte får överstiga 592 mkr. Prognosen avseende förvaltningen innehåller ett anslagssparande på 15,5 mkr.

2.2 Sidas förslag till beslut

Med stöd av vad som framförs i detta budgetunderlag föreslår Sida regeringen följande för budgetåret 2005 (löpande priser)

- att* Sida tilldelas 14 350 mkr för Biståndsverksamhet (ramanslag 8.1) (*avsnitt 3.1 – 3.10*)
- att* Sida tilldelas 5 mkr för Fredsfrämjande verksamhet (utgiftsområde 5, anslag 2 anslagspost 3) (*avsnitt 4*)
- att* Sida medges att inom en total ram om 250 mkr finansiera projekt- och programpersonal från ramanslag 8:1. (*avsnitt 5.2*)
- att* Sida tilldelas 625 mkr för förvaltning (ramanslag 8.2). (*avsnitt 5.1*)
- att* Sida ges en obegränsad rätt till överföring på anslag (8:1) Biståndsverksamhet från och med 2005 och en anslagskredit på 5%. Anledningen är att Sida verkar i en snabbt föränderlig miljö och har stort behov av flexibilitet för att tilldelade medel skall kunna användas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Detta gäller inte minst den humanitära verksamheten. (*Se även avsnitt 6.4*)
- att* Sida fr. o. m. 2005 återigen ges samma begränsade rätt att omfördela medel mellan sina anslagsposter. Sida föreslår att anslagsposten humanitära insatser får förändras med 20 % och övriga anslagsposter med 10 %. Sidas behov av flexibilitet för biståndsverksamheten har tidigare år tillfredsställts genom att Sida i regleringsbrevet givits rätt till begränsad omfördelning mellan delposter.
- att* Sida tilldelas en ram om 100 mkr för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar. (*avsnitt 6.2*)

- att* Sida tilldelas en kredit på räntekontot om 20 mkr.
(*avsnitt 6.3*)
- att* Sida ges möjlighet att spara mer än 3% på anslaget för förvaltning (8:2) för 2004. (*avsnitt 6.4*)
- att* Sida bemyndigas att ikläda staten ekonomiska förpliktelser att finansieras från anslag 8.1 Biståndsverksamhet efter 2005 om totalt 23.200 mkr. (*avsnitt 6.5*)
- att* Sida bemyndigas att lämna garantiutfästelser inom biståndsverksamheten om totalt 12 000 mkr. (*avsnitt 6.6*)
- att* Sida för 2005 inte tilldelas någon utgiftsbegränsning för anslag 8.1 ODA-länder samt anslag 8.2. (*avsnitt 6.7*)
- att* en eventuell utgiftsbegränsning för anslagsposten 8.1.26.2, Icke ODA-länder ger utrymme för en anslagsbelastning på minst 599 mkr. (*avsnitt 6.7*)

Dessutom föreslår Sida

- att* den nuvarande handläggningsordningen ändras och att medel istället tilldelas Sida under respektive regionanslagspost för stöd till ekonomiska reformer. Anledningen är att stödet till ekonomiska reformer (delpost 8:1.33.1) inte bereds och beslutas på samma sätt som övrigt bilateralt utvecklingssamarbete. (*se vidare avsnitt 3.8*).

3. Bistånds- verksamhet per anslagspost

3.1 Afrika

Anslagsposten Afrika milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	3 235	2 980	4 280	4 965	5 310
forskning	252	290	320	360	335
ekonomiska reformer	515	395	617	630	715
Anslag enl struktur 2005 *	2 983	3 375	4 280	4 965	5 310
Förändring mkr		392	905	685	345
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	25,4%	26,6%	29,8%	30,7%	31,3%
Utfall/prognos	2 814	3 666	4 280	4 965	5 310

* inklusive ekonomiska reformer, exklusive forskning

Förslag och motivering

Afrika är den anslagspost för vilken Sida föreslår en markant ökad procentuell andel under perioden. Sidas förslag innebär att Afrikas andel (inklusive ekonomiska reformer men exklusive forskning) av Sidas totala biståndsanslag ökas väsentligt från c:a 27 % idag till ca 31 % år 2007.

Förslaget motiveras av den höga andelen mycket fattiga och också av att det är på denna kontinent som framstegen mot millenniemålen är som sämst. Trots en god ekonomisk tillväxt i några av de större samarbetsländerna har den stora majoriteten afrikanska länder inte kommit i närheten av den tillväxt som krävs för att halvera fattigdomen 2015². Enligt UNDP återfinns i Afrika söder om Sahara³ 25 av de 31 länder där extraordinära ansträngningar krävs för att målen ska uppfyllas.

Afrika är också den kontinent som drabbats hårdast av hiv/aids. I flera länder är över hälften av den yngre delen av befolkningen drabbade och Afrika har till följd av epidemin också blivit de föräldralösa barnens kontinent. Över 10 miljoner barn är redan föräldralösa och år 2020

² Enligt beräkningar gjorda av Världsbanken krävs att utvecklingsländerna totalt sett uppnår en BNP-tillväxt per invånare överstigande 3,6 procent per år för att målet om en halvering av andelen fattiga skall kunna uppnås 2015.

³ UNDPs årsrapport 2003 om de globala ansträngningarna att uppnå millenniemålen.

kommer, om nuvarande trender håller i sig, vartannat afrikanskt barn att sakna föräldrar. Alla samhällsområden påverkas.

För att förbättra samarbetsländernas möjligheter att nå millenniemålen avser Sida att arbeta än mer aktivt för att åstadkomma en fattigdomsinriktad tillväxt i samarbetsländerna. Arbetsstillfällena ökar inte i samma omfattning som tillväxten och fördelningspolitiken är ofta svag både vad gäller politisk vilja och administrativ förmåga.

Områden som är särskilt angelägna att stödja är hiv/aids (såväl förebyggning som hantering av effekterna av epidemin), processer mot fred, konflikthantering samt problem som kan relateras till den snabba urbaniseringen.

Under 2004 förutses utvecklingssamarbetet med bl a Tanzania, Zambia och Uganda, liksom Kenya och Etiopien (där förutsättningarna förbättrats) kunna öka i omfattning.

Tanzania har under senare år fört en framgångsrik makroekonomisk politik och utvecklingssamarbetet präglas av ett ökat nationellt ägarskap och reformvilja. Gemensamma ansträngningar görs av Tanzania och biståndsgivarna i syfte att harmonisera program och att formulera återrapporteringskrav som tar sin utgångspunkt i landets fattigdomsstrategi.

Samarbetsprogrammet med *Zambia* planeras öka i omfattning. Tillkommande medel kommer att nyttjas inom befintliga samarbetsområden, i första hand inom hälsosektorn. Ytterligare satsningar övervägs också inom området statlig finansiell styrning samt inom undervisningssektorn. Det sistnämnda i samverkan med andra givare, fr a Norge. – samarbetet skall en ny strategi utarbetas under 2004.

I *Uganda* finns i grunden goda premisser för ett utvidgat samarbete men situationen vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati och konflikten i norra delen av landet har försämrat biståndets förutsättningar och möjligheter.

I *Kenya* har förutsättningarna för samarbete förbättrats som följd av den nya kenyanska regeringens engagemang för att bekämpa fattigdomen. Den nya landstrategin ger utgångspunkter för ett samarbete med fokus på demokratisk samhällsstyrning. Allt eftersom regeringen genomför reformer bör det svenska biståndet kunna ökas.

I landstrategin för *Etiopien* 2003–2008 förutses en expansion av samarbetet med särskilt fokus på demokrati och mänskliga rättigheter och på stöd till uppbyggnad av det civila samhället. Den pyrande konflikten med Eritrea kan komma att påverka möjligheterna till ett utökat samarbete och måste hållas under bevakning.

Även vad gäller *Moçambique* kan, i linje med gällande landstrategi, utökade åtaganden komma ifråga. En expansion förutsätter dock att demokratiseringen fortsätter och att det uppvisas en tydlig politisk vilja och förmåga att driva och genomföra pågående reformarbeten och att bekämpa korruption. Väl genomförda parlaments- och presidentval under 2004 är en betydelsefull förutsättning för den planerade expansionen.

En viss expansion av samarbetet med *Västafrika* förutses. Samarbetet med *Stora Sjöregionen* bibehålls på en i huvudsak oförändrad nivå, dock med beredskap för en viss ökning av stödet till *DR Kongo*.

Biståndssamarbetet med *Angola, Namibia och Sydafrika* fortsätter att successivt trappas ned och styrs, för de sistnämnda två länderna, över mot andra samarbetsformer. Samarbetet med *Guinea-Bissau* avslutas, medan fortsatta konfliktförebyggande insatser i *Somalia* liksom stöd till återuppbyggnaden i *Liberia* förutses. En beredskap finns också för stöd till återuppbyggnad i *Somalia* och i *Sudan* om fredsprocesserna visar sig göra framsteg.

Vad gäller *Victoriasjösamarbetet* går arbetet under en ny strategi nu in i en period av genomförande. Därmed kan Sida arbeta mot att uppfylla det svenska åtagande som gjordes vid världstoppsmötet i Johannesburg om att stödja detta regionala utvecklingsprogram med 150 mkr per år under en tioårsperiod

Arbetet med gemensamma nyttigheter som flodsystemen i södra Afrika, Victoriasjön och naturresurser i Västafrika är också aktuella områden för fortsatta/ökade satsningar från anslagsposten.

Insikten om betydelsen av att söka regionala lösningar på de afrikanska ländernas problem har lett till att regionala organ som Afrikanska Unionen, inklusive NEPAD, ECA, EAC, IGAD, SADC och ECOWAS tagit viktiga initiativ för att stärka ekonomiskt samarbete och integration. Åtgärder för att motverka och hantera väpnade konflikter har också vidtagits. Sida avser vidareutveckla stödet till dessa organisationer på basis av ett holistiskt synsätt på organisationernas roller och potential. Sida avser även att stärka och utveckla stödet till regionalt verksamma enskilda organisationer som arbetar med konfliktförebyggning och konflikthantering liksom med mänskliga rättigheter och demokrati.

Sidas roll

Samarbetet med Afrika syftar till att förbättra förutsättningarna för de fattiga att själva förbättra sin situation. De fattigas brist på resurser, makt, inflytande och deltagande samt fred och säkerhet utgör utgångspunkter för samarbetet. Det landspecifika utvecklingssamarbetet kommer att präglas av en multidimensionell syn på fattigdom och grundas på ländernas egna fattigdomsstrategier.

För att stärka de fattigas möjligheter att förbättra sin livssituation och för att bidra till ländernas förmåga att effektivt genomföra de nationella fattigdomsstrategierna avser Sida att fortsatt lägga fokus på kapacitets- och institutionsuppbyggnad. Främjandet av en fattigdomsorienterad tillväxt spelar en central roll i sammanhanget. Genom stöd inom områden som demokratisering, öppenhet, folkligt deltagande och korruptionsbekämpning kommer Sida att söka bidra till ett breddat och fördjupat nationellt ägarskap av ländernas fattigdomsstrategier. Sida kommer också att i ökande omfattning verka för starkt samverkan, samarbete och harmonisering med andra givare under respektive samarbetslands ledning.

Den största delen av stödet till ekonomiska reformer går till Afrika. Sida arbetar för att öka programstödet kopplat till länders egna fattigdomsstrategier med ett starkt afrikanskt ägarskap och en stark givarsamord-

ning och harmonisering. Generellt budgetstöd kommer att övervägas för främst Burkina Faso, Etiopien, Kenya, Mali, Rwanda, Tanzania och Uganda. Förutsättningarna för ett väl integrerat, långsiktigt och förutsägbart budgetstöd till bl.a. makroekonomisk stabilitet, ekonomiska reformer, bra fattigdomsstrategi och god offentlig finansiell styrning inkl. korruptionsbekämpning bedöms vara relativt goda i dessa länder. Även Malawi bör kunna komma ifråga för budgetstöd. Vad gäller Moçambique, som i dagsläget inte bedöms uppfylla nödvändiga krav, förutses en mer restriktiv hållning.

Sida kommer att ägna ökad uppmärksamhet åt att söka stärka kapaciteten för konfliktförebyggande arbete och för konflikthantering. Ett ökat samarbete med det svenska samhället kring denna fråga förutses.

Hiv/aids-arbetet kommer att kräva fortsatta stora och långsiktiga satsningar. Kapacitetsbyggnad är av största vikt både på afrikansk sida men också inom de delar av det svenska samhället som genom den nya politiken förutses få en ökad roll i utvecklingssamarbetet.

Sida räknar med att under den nya utvecklingspolitiken stärka samarbetet med andra svenska aktörer och att på olika sätt samverka med dessa i syfte att skapa breda, fungerande och utvecklingsfrämjande partnerskap i Afrika.

Tabell 2: Nyckeltal avseende anslagsposten Afrika

	2001	2003	<i>Prognos</i> 2005
Utfall mnkr	2 337	2 814	4 200
Antal länder utfall>15 mnkr	15	15	16
Antal fältkontor	15	15	15
Antal utsända	72	79	88
Antal landstrategier/riktlinjer	14	15	22

3.2 Asien, Mellanöstern och Nordafrika

Anslagsposten Asien, Mellanöstern och Nordafrika milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	1 780	1 810	1 970	2 245	2 405
forskning	75	130	130	135	140
ekonomiska reformer	10	40	80	80	90
Anslag enl struktur 2005 *	1 705	1 850	1 970	2 245	2 405
Förändring mkr		145	120	275	160
Andel av totalt biståndsanslag	14,5%	14,6%	13,7%	13,9%	14,2%
till Sidas disposition					
Utfall/prognos	1 386	2 094	1 970	2 245	2 405

* inklusive ekonomiska reformer, exklusive forskning

Förslag och motivering

Sidas förslag innebär att Asiens andel av Sidas totala biståndsanslag förblir relativt oförändrad i procentuella termer. Även om andelen fattiga minskar ganska snabbt förblir Asien den kontinent där det största antalet mycket fattiga människor bor. Fördelningen mellan MENA-regionen (Mellanöstern och Nordafrika) och resten av Asien förutses förbli ungefär oförändrad, möjligen med en mindre relativ ökning för MENA om stödet till Irak kommer igång på allvar.

Samarbetet i Asien (inklusive MENA) styrs av ett femtontal landstrategier med olika löptider. Sida föreslår att nya strategier/planeringsinstrument under 2005 tas fram för Afghanistan och Kina. Landstrategin för Bangladesh föreslås bli förlängd ett år.

Sida föreslår att större hänsyn tas till var de stora fattigdomsfickorna i Asien finns. Stödet till *Afghanistan* bör sålunda fortsätta att öka om de politiska förutsättningarna föreligger. *Bangladesh* och *Indiens* fattigare delstater (inom ramen för den indiska regeringens nya samarbetspolitik) är andra angelägna delar av Sydasien. Länderna i *Indokina* är fortfarande bland de fattigaste och stödet föreslås därför ligga kvar på en hög nivå. *Indonesiens* unga demokrati hyser många människor nära det absoluta fattigdomsstrecket och innehåller stora konfliktrisker. Stödet dit bör öka under förutsättning att lämpliga områden för ett effektivt svenskt stöd kan identifieras. Samarbetet med länder som *Thailand* och *Filippinerna* bör å andra sidan begränsas.

Inriktning och omfattning på stödet till *Västbanken/Gaza* hanteras f. n. i en särskild landstrategiprocess. Möjligheterna att nå rimliga resultat är, vid sidan av de rent humanitära aspekterna, helt beroende av politiska åtgärder för att förändra den nuvarande konfliktbilden. Det begränsade samarbetet med andra länder i MENA-regionen har viktiga demokrati- och fredsstärkande syften och bör fortsätta på ungefär nuvarande nivå eller öka något. Stödet till *Irak* bör inledningsvis vara relativt omfattande (när säkerhetssituationen möjliggör detta), men bör därefter övergå i bredare samarbetsformer.

Arbete i *Burma* och *Nordkorea* reser särskilda frågor. Lösning eller lindring av Koreakonflikten är en central del i de internationella konfliktsträvandena. De väpnade konflikterna i Burma har varat längre än andra i Sydostasien. I båda länderna är brister i fråga om demokrati och efterlevnad av mänskliga rättigheter mycket stora. Ekonomierna är körda i botten och fattigdomen är mycket djup. Allt detta skulle motivera ett väsentligt större stöd. Förutsättningarna för sådant är emellertid begränsade och har olika innebörd i de båda länderna. Beredskap bör finnas för stödåtgärder som utifrån en analys av läget i länderna bedöms rimliga för att minska bristerna i fråga om demokrati och mänskliga rättigheter och för att lindra befolkningens nöd.

Regionalt samarbete är mycket viktigt i fråga om flera av Asiens ödesfrågor som miljö, hiv/aids, samt långsiktigt stärkande av demokrati, mänskliga rättigheter och fred. Sverige är en liten aktör i Asien. Ett regionalt stöd måste därför baseras på tydliga prioriteringar och inriktas på att synergieffekter nås inom viktiga bilaterala samarbetssektorer. Omfattningen av det regionala stödet föreslås öka och i första hand styras mot regionala initiativ och organisationer. Fokus bör enligt Sidas mening ligga på Sydostasien.

Sida anser att det nuvarande Asiensamarbetet, som baseras på den svenska Asienstrategin och på den s.k. MENA-skrivelsen, i stort har en ämnesmässigt adekvat inriktning. Asiens snabba miljöförstöring ger anledning till fortsatt oro för hållbarheten i bl.a. den ekonomiska tillväxten. Stöd till fortsatta institutionella reformer och institutionsuppbyggnad förblir viktigt i de flesta samarbetsländer. Satsningar på fattigdomsminskande tillväxt på landsbygden motverkar sociala och etniska spänningar.

Vissa modifieringar av inriktningen av stödet bör dock enligt Sidas mening övervägas. Hiv/aids är ett växande hot och bör ges ökad prioritet. En starkare satsning på primär hälsovård och grundutbildning och ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor behövs i ett antal asiatiska länder. Ungdomarnas situation behöver också särskilt uppmärksammas. Satsningar på demokratisk samhällsstyrning inklusive demokrati- och MR-insatser bör å andra sidan enligt Sidas mening begränsas till ett mindre antal länder, men där ske med större bredd och uthållighet för att långsiktiga resultat ska kunna nås.

Stöd till reformverksamhet som bidrar till att de fattiga och de allra fattigaste i större utsträckning får del av social utveckling och tillväxt bör, i linje med kinesiska prioriteringar, i framtiden kunna övervägas som en del av samarbetet med *Kina*. Ett nyskapande fattigdomsorienterat samarbete i *Indien* via det civila samhället och multilaterala organisationer skulle ge möjligheter att prova nya vägar att nå delar av de 260 miljoner mycket fattiga människor (en siffra motsvarande nästan halva Afrikas befolkning), som finns i landet.

För de stora asiatiska länderna är biståndet finansiellt sett av en begränsad omfattning och budgetstöd är inte en lämplig samarbetsform. Några av de mindre länderna, vars ekonomier först nyligen har börjat ta fart efter reformperioder (från centralplanering till marknadsekonomi) eller efter konflikter, är dock i behov av budgetstöd. Under perioden bedöms sådant kunna komma att bli aktuellt för Kambodja, Mongoliet och Östtimor. Även Afghanistan, Laos och Vietnam bör kunna övervägas för budgetstöd under förutsättning att transparens och ordning och reda i budgetprocesserna ökar.

Det konfliktförebyggande perspektivet framstår som allt mer centralt i många asiatiska länder. Det svenska stödet till länder som *Sri Lanka*, *Kambodja* och *Afghanistan* har i ljuset av pågående eller näraliggande väpnade konflikter utformats för att dämpa och förebygga sådana.

Sidas roll

Det svenska biståndets roll i Asien varierar kraftigt utifrån förutsättningarna i olika länder. Genomgående har dock biståndet en katalytisk och kvalitativ roll. Kopplingarna är starka såväl till pågående reform- och förändringsprocesser i länderna som till svenska erfarenheter och svensk resursbas. Denna roll bör enligt Sidas mening ges fortsatt hög prioritet. Behovet av samordning med andra politikområden och en ännu aktivare roll för svenska intressenter i linje med den nya politiken understryker detta ytterligare.

Sida avser att ge harmoniseringsarbetet en ökad vikt. Det har speciella förtecken i Asien där tre finansörer dominerar mycket starkt: Asiatiska Utvecklingsbanken (ADB), Världsbanken och Japan. Sida har på regeringens uppdrag förstärkt samarbetet med ADB och undersöker möjligheterna till ökade samfinansieringar och annan koordinering, bl.a. inom ramen för Greater Mekong Subregion Programme (GMS).

Koordinering med de nämnda aktörerna, med EC och med andra viktiga bilaterala givare i respektive land ökar i betydelse. Samfinansieringar och programstödsliknande insatser bör öka. Det underlättar harmoniseringen ur mottagarens synvinkel, men skapar också utrymme för ett kraftfullt och katalytiskt svenskt agerande inom de områden som ges en tydlig bilateral profil.

Den utvecklingspolitiska dialogen med de enskilda länderna inom den nya politikens ram har olika teman från land till land och definieras i bl.a. landstrategiprocesserna. Miljö, hiv/aids, MR samt olika reformprocesser, inte minst på det makroekonomiska området är exempel på områden som är viktiga i flera länder. I många länder ger dialogen inom pågående insatser och dialogen via PRS-processen möjlighet till synergieffekter. Sida bör även i andra avseenden nära följa och aktivt delta i dialog och givarsamordning kring PRS eller deras lokala motsvarigheter (t.ex. CPRGS i Vietnam). En samordnande, ibland pådrivande, roll i förhållande till de ovan nämnda, stora biståndsaktörerna i Asien är därvid särskilt viktig.

Sidas roll i MENA-regionen skiljer sig i flera avseenden från resten av Asien. Med undantag från Västbanken/Gaza är Sverige jämfört med flera andra EU-länder en mycket liten aktör i utvecklingssamarbetet. Fokus ligger på främjande av demokrati och mänskliga rättigheter – inte minst jämställdhet – och på visst konfliktförebyggande arbete. Sidas roll är framför allt som mäklare mellan lokala och svenska aktörer. Kulturellt, vetenskapligt och även vissa typer av ekonomiskt utbyte som exponerar regionen för dynamiska kontakter med omvärlden ingår i det långsiktiga demokrati- och MR-stärkande arbetet.

Tabell 3: Nyckeltal avseende anslagsposten Asien

	2001	2003	<i>Prognos</i> 2005
Utfall mnkr	1 386	1 386	1 930
Antal länder utfall>15 mnkr	11	11	14
Antal fältkontor	8	9	9
Antal utsända	34	36	44
Antal landstrategier/riktlinjer	12	14	15

3.3 Latinamerika

Anslagsposten Latinamerika milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	870	870	1 100	1 210	1 285
forskning:	63	80	85	90	105
ekonomiska reformer	60	165	175	180	200
Anslag enl struktur 2005 *	807	1 035	1 100	1 210	1 285
Förändring mkr		228	65	110	75
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	6,9%	8,1%	7,7%	7,5%	7,6%
Utfall/prognos	824	1 103	1 100	1 210	1 285

* inklusive ekonomiska reformer, exklusive forskning

Förslag och motivering

Sidas förslag för anslagsposten Latinamerika ligger procentuellt relativt oförändrat över åren. Den ekonomiska krisen har inneburit att fattigdomsindikatorerna i Latinamerika har försämrats och allt fler studier pekar på svårigheterna för kontinenten att nå millenniemålen. För att bidra till att millenniemålen ska kunna nås är dels demokrati- och konflikthänsyn bör tas till behovet av social och ekonomisk utjämning och ett tillväxtmönster som i högre grad inbegriper de fattiga. Det är verksamhet inriktad mot dessa målområden som dominerar anslaget utnyttjande. Balansen mellan de olika verksamhetsområdena förväntas bli ungefär oförändrad under kommande år. Utvecklingssamarbetet kommer även fortsättningsvis att domineras av demokratifrämjande insatser som tar i anspråk cirka 40% av anslaget. En viss ökning väntas av insatser inom de sociala sektorerna, med stöd till reformprogram inom undervisning (Bolivia och Honduras) och hälsa (Nicaragua, Guatemala och Honduras). Integrerade insatser i urbana slumområden (bostäder, infrastruktur, lokal organisering), landsbygdsutveckling och regionala miljöinsatser är andra viktiga samarbetsområden.

De länder som kommer att prioriteras i Centralamerika är *Nicaragua*, *Honduras* och *Guatemala* och i Sydamerika *Bolivia* och *Colombia*. Ett mer begränsat utvecklingssamarbete kommer även fortsatt att bedrivas i bland annat *El Salvador* (gradvis minskning), *Peru* och *Kuba*. Förutsättningar finns vidare för regionalt samarbete i såväl Central- som Sydamerika.

Tre länder kan bli aktuella för stöd till ekonomiska reformer under perioden, nämligen Bolivia, Honduras och Nicaragua. Dessa länder tillhör regionens fattigaste och har en ansträngd betalningsbalanssituation till följd av en tung skuldbörda. Inom ramen för det internationella skuldlättnadsinitiativet HIPC har de formulerat fattigdomsstrategier i konsultativa processer, där etappmål lagts fast på vägen mot att förverkliga millenniemålen. Strategierna utgör viktiga plattformar för givarsamordning och för ett utvecklingssamarbete i mer programstödsliknande former. Givet en rad förutsättningar – däribland ett framgångsrikt genomförande av fattigdomsstrategierna, god offentlig finansiell styrning och makroekonomisk stabilitet – så bör alla tre länderna kvalificera för budgetstöd under de närmaste åren.

Sidas roll

I flera av länderna kombineras utvecklingssamarbetet med en hög svensk profil gällande dialog, diplomatiskt arbete och givarsamordning. Det förutsätter en välutvecklad samverkan med övrig utrikesförvaltning, särskilt i de länder där utvecklingssamarbetet är kopplat till svenskt agerande i fredsprocesser (Colombia och Guatemala). Strategiska allianser med aktörer med större tyngd och/eller kompletterande kontaktyta eftersträvas, såväl med multilaterala givare som enskilda organisationer. Särskilt med IDB har en sådan samverkan etablerats. I länder som genomgår fredsprocesser är FN-systemets roll särskilt viktig och FN-organ används ofta som genomförare av utvecklingssamarbetet. Stor uppmärksamhet ägnas åt harmoniseringssträvandena mellan givarna, särskilt i de mest biståndsberoende länderna (Nicaragua, Bolivia, Honduras). I dessa länder sker, när så är möjligt, en rörelse från projektstöd till sektorprogramstöd och budgetstöd, med koppling till ländernas fattigdomsstrategier.

Tabell 4 : Nyckeltal avseende anslagsposten Latinamerika

	2001	2003	<i>Prognos 2005</i>
Utfall mnkr	862	938	1 090
Antal länder utfall>15 mnkr	6	7	7
Antal fältkontor	7	7	7
Antal utsända	22	22,5	22
Antal landstrategier/riktlinjer	2	2	2

3.4 Östeuropa och Centralasien

3.4.1 ODA-länder

Delposten ODA-länder milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	820	905	965	980	990
ekonomiska reformer	0	0	40	40	45
Anslag enl struktur 2005 *	820	905	965	980	990
Förändring mkr		85	60	15	10
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	7,0%	7,1%	6,7%	6,1%	5,8%
Utfall/prognos	826	905	965	980	990

* inklusive ekonomiska reformer

Förslag och motivering

Sidas förslag för ODA-länderna i regionen innebär en minskad andel av det totala bilaterala biståndet men en viss nominell ökning.

Behoven är fortsatt stora i flertalet länder. Även om det sker en snabb utveckling i exempelvis Serbien har transitionen där just börjat. I de fattigaste länderna såsom Albanien, Bosnien-Hercegovina, Moldavien, Georgien och Tadzjikistan är ett långsiktigt perspektiv motiverat. Erfarenheter från EU:s anslutarländer tas så långt möjligt till vara.

Den stegvis förändrade inriktningen av stödet till västra Balkan genom Sida innebär att medelsbehovet i den delen av Europa minskar något de närmaste åren och bedöms uppgå till 690 milj kr 2005, 670 milj 2006 och 650 milj 2007.

Situationen i de fattigare delarna av f.d. Sovjet motiverar en betydande ökning av stödet till dessa länder. Gällande och planerade strategier har också denna inriktning. Stödet till Södra OSS föreslås därför öka från 165 milj kr år 2004 till 265 milj år 2005 och vidare till 300 milj för år 2006 samt 330 milj kr år 2007. Stödet till Turkiet förväntas ligga kvar på 10 milj kr årligen. Sammantaget beräknas medelsbehovet på delposten öka något från 905 milj kr år 2004 till 990 milj kr i slutet av treårsperioden.

Sidas roll – Västra Balkan

Det övergripande målet om fattigdomsbekämpning är styrande för Sidas hela verksamhet i Östeuropa och Centralasien. Ett närmande till europeiska samarbetsstrukturer och värdegemenskaper är samtidigt en viktig del i kampen mot fattigdomen.

Fattigdomen är utbredd, inte minst i Albanien, Kosovo och Bosnien-Hercegovina. Reformtakt och reformvilja skiftar mellan länder. De demokratiska strukturerna är ofta bräckliga, korruptionen utbredd och ministeriernas mottagningskapacitet svag. Politiska konflikter med etniska förtecken är fortfarande levande.

Behoven minskar för återuppbyggnad men växer för institutionsuppbyggande och EU-integration, något som ökar insatsernas komplex-

itet. Sidas roll utvecklas bl.a. i syfte att öka samordning med och påverkan av EU:s CARDS-program.

SA-processen med EU utgör den politiska ramen för samarbetet med länderna på västra Balkan. Utvecklingssamarbetet stödjer denna process såväl direkt som indirekt. Sida verkar för ökad samordning med EU och kan, genom sin flexibilitet och genom att verka i sektorer som EU lämnar därhän, komplettera EU:s CARDS-program. Den Sida-närvaro i fält som har byggts upp underlättar uppföljningen och samordningen med andra givare samt dialogen med lokala samarbetspartners.

Fattigdomsbekämpning och EU-integration är processer som kan och ska stödja varandra. Ländernas önskan om framtida EU-medlemskap är en stark drivkraft för nödvändiga institutionella reformer som främjar demokratisk och ekonomisk utveckling. Minskad fattigdom är samtidigt både ett mål i sig för utvecklingssamarbetet och ett nödvändigt inslag i ländernas integration i Europa. Det är angeläget att den samordning av PRS- och SA-processerna som Serbien är på väg att åstadkomma eftersträvas även i övriga berörda länder.

MR- och demokratistöd samt institutionsuppbyggande sätter sin prägel på utvecklingssamarbetet med samtliga länder. Satsningarna inom infrastruktur är koncentrerad till Serbien, Kosovo samt Bosnien-Hercegovina. Insatserna inom miljöområdet bedöms öka i linje med de regionala riktlinjer som fastställdes 2003.

Fokus på de centrala nivåerna i förvaltningen förstärks. Samtidigt är det nödvändigt att verka på lokal nivå bl.a. för att visa på modeller, skapa ett reformtryck underifrån, bidra till ökad initiativkraft och främja en fattigdomsminskande ekonomisk utveckling. Samspelet mellan insatser på central, regional och lokal nivå bör utvecklas. Institutions- och förvaltningsutveckling liksom lokalt självstyre ökar i omfattning bland annat i syfte att sammanlänka länderna i regionen och övriga Europa samt för omvandlingen till marknadsekonomi. Rättssektorn har hög prioritet. Jämställdhet och antikorrup­tion utgör viktiga element. Twinningsarbetet inom EU:s CARDS-program, där Sida har en central roll, är viktigt för att öka samverkan med svenska myndigheter. Stödet inom demokrati/MR planeras fortsätta på en hög nivå, främst genom samarbete med enskilda organisationer. Kulturinsatser såsom musik, film, barn-TV och bevarande av kulturarvet har sin givna betydelse i demokratiseringsprocessen. Kampen mot människohandel är högt prioriterad.

Övergången till marknadsekonomi och näringslivsutveckling inklusive mikrokreditprogram och utveckling av små och medelstora företag behöver ökat stöd. Svenskt näringsliv bedöms ha goda förutsättningar att delta inom olika insatser, bl.a. i energisektorn. Kredit- och garantimöjligheter kan få framtida betydelse inom infrastruktur och miljö.

Stöd till landsbygdsutveckling och jordbruk får fortsatt stor betydelse, dels för att skapa en hållbar utveckling och dels för att skapa arbetstillfällen. Livsmedelsproduktionen i de flesta länderna är otillräcklig och övergången till marknadsekonomi och en framtida anpassning till EU ställer ökade krav.

Återuppbyggnad av hus inom sektorn integrerade områdesprogram prioriteras även de kommande åren, framförallt i Bosnien-Hercegovina. En utfasning sker i Kosovo efter 2003 samt i Kroatien efter 2004.

Förebyggande insatser för hiv/aids har fått en mer framskjuten position i verksamheten på regional basis. Insatser som främjar utveckling av socialt arbete för utsatta grupper samt andra sociala skyddsnät ägnas ökad uppmärksamhet bl.a. i ljuset av fattigdomsstrategierna.

Serbien och Montenegro samt Bosnien-Hercegovina kommer att förbli de största samarbetsländerna. En minskning av stödet förutses i Kosovo och Kroatien, särskilt vad avser de integrerade områdesprogrammen. Behoven i Albanien och Makedonien är stora men genomförandetakten osäker.

Sidas roll i Södra OSS och Turkiet

Sidas roll i södra OSS styrs i växande grad av fattigdoms- och konflikt-perspektiven och har störst relativ betydelse i Moldavien.

För Europas fattigaste land Moldavien kvarstår den olösta konflikten om utbrytarrepubliken Transnistrien, den höga skuldtjänsten och den svaga reformviljan som fundamentala utvecklingsproblem. EU:s Wider Europe-initiativ kan i bästa fall ge landet nya möjligheter till positiva impulser från omvärlden. Södra Kaukasien och Centralasien präglas av ett komplicerat samspel mellan konflikter, övergrepp mot mänskliga rättigheter och en utbredd fattigdom.

I Moldavien förutses ett fortsatt brett och växande program med ett ännu starkare fattigdomsfokus. Prioriterade områden under perioden bedöms bli sociala sektorer och hälsa, inkomstgenerering (privat sektor och jordbruk) samt demokrati/MR. Landets fattigdom och stora skuldbörda kan aktualisera ett budgetstöd om de politiska förutsättningarna förbättras. I södra Kaukasien förväntas volymen växa i enlighet med den nya regionstrategin. Prioriterade områden är bl.a. demokrati/MR och sociala sektorer. Geografiskt fokus är Georgien. De regionala insatserna i södra Kaukasien förväntas öka.

I Centralasien förväntas biståndsvolymen växa kraftigt under perioden 2004–06. Tyngdpunkten ligger främst på Tadzjikistan samt Kirgizistan. Demokrati/MR är prioriterat bl.a. med inriktning på genderfrågor och människohandel. Sociala sektorer, jordbruk och landreform är andra viktiga områden. För Turkiet har demokrati/MR högsta prioritet, eftersom brister inom detta område är ett av de viktigaste hindren för Turkiets kandidatur för EU. Aktuella strategier – förutom Turkiet – har en stark inriktning på fattigdomsbekämpning. Majoriteten av länderna har eller bereder strategier för fattigdomsreduktion.

Ökad givarsamordning kommer att eftersträvas. Samarbetet med FN-organ, Världsbanken och andra multilaterala och bilaterala givare i syfte att utnyttja deras berednings- och genomförandekapacitet förväntas öka. Ansträngningarna att öka EU:s engagemang för Moldavien fortsätter.

Tabell 5: Nyckeltal avseende anslagsposten Central- och Östeuropa, delpost ODA-länder

	2001	2003	Prognos 2005
Utfall mnkr	828	826	950
Antal länder/motsv utfall>15 mnkr	6	8	13
Antal fältkontor	7	7	9
Antal utsända	9	12,5	15
Antal landstrategier/riktlinjer	7	10	10

Delposten Icke ODA-länder milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	500	445,2	400	400	400
Förändring mkr		-54,8	-45	0	0
Andel av totalt biståndsanslag	4,3%	3,5%	2,8%	2,5%	2,4%
till Sidas disposition					
Utfall/prognos	526	592	547	468	453

52 mkr ingår fr. o. m. 2005 i enskilda organisationer

Sida kan inte utnyttja anslaget och dess ingående reservationer fullt ut, p.g.a. utgiftsbegränsningar.

Prognosen för 2005 - 2007 har dock beaktat detta.

Förslag och motivering

Sida förutser ett totalt stöd till Icke ODA-länderna på ca 450 milj kr per år i linje med vad regeringen indikerat i budgetpropositionen. 400 milj kr av dessa föreslås på denna delpost. 52 milj kr föreslås ligga på anslagsposten Enskilda organisationer, så att denna anslagspost täcker allt samarbete med 20%-ig egeninsats från givarna.

Sida bedömer att ca 30 mkr av delposten kommer att tas i anspråk för att avsluta aktiviteter i de baltiska länderna.

Anslagsposten för utvecklingssamarbete med Icke ODA-länderna i Europa sänktes 2004 med drygt 4%. Denna nivå leder till vissa begränsningar på miljöområdet. Fortfarande finns betydande behov, inte minst inom de sociala sektorerna. Efter utfasningen av de nya EU-länderna under 2005 ger ett anslag på den aktuella nivån – i kombination med den kvarvarande reservationen – dock ett rimligt utrymme för den planerade verksamheten i de kvarvarande länderna, primärt Ryssland, Ukraina och Vitryssland. En demokratisering av Vitryssland med åtföljande ambitionshöjning inom utvecklingssamarbetet skulle emellertid förändra den bilden.

Sidas roll

Från och med år 2004 omfattas även stödet till Icke ODA-länder av fattigdomsmålet att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Verksamheten kommer att inriktas på åtgärder som främjar främst ländernas närmande till europeiska samarbetsstrukturer och värdegemenskaper som en viktig del i kampen mot fattigdomen.

Utvecklingssamarbetet i närområdet har redan tidigare haft relevans för strävan att minska fattigdomen. Den förändrade målformuleringen innebär dock att Sida kommer att lägga större vikt vid detta. Ett tydligare fattigdomsfokus skall eftersträvas i anslutning till det Europeanärmande i bred mening som är den politiska ramen för utvecklingssamarbetet.

Beträffande *demokrati och mänskliga rättigheter* föreslås fortsatt stöd för utveckling av lokala styrelseformer, av fria medier och av det framväxande civila samhället i Ryssland, Ukraina och Vitryssland. Rättssamarbetet har goda förutsättningar att öka i Ryssland och Ukraina. På jämställdhetsområdet pågår ett utvecklingsarbete med höjda ambitioner

både beträffande jämställdhet och för särskilda insatser där männens roll speciellt uppmärksammas.

Stödet på de *sociala områdena* föreslås bli omfattande under de kommande åren. Här finns mycket angelägna arbetsfält och flera områden där nytan av svenska insatser är stor, t.ex. uppbyggande av en modern socialtjänst, insatser för funktionshindrade samt program för att minska institutionaliseringen av barn. Utökade insatser förutses också för att motverka människohandel. Mot bakgrund av den snabba utbredningen av hiv/aids och tuberkulos förutses fortsatt stöd på dessa områden. Därtill förutses fortsatta insatser för reformering av hälso- och sjukvården.

Stödet till *ekonomisk omvandling* omfattar bl.a. utveckling av små och medelstora företag. Start-Öst-programmet fortsätter liksom stödet till företagsledarutbildning. Samverkan med IFC i Ryssland, Ukraina och Vitryssland kommer sannolikt att öka ytterligare. När så är möjligt kommer möjligheterna till samverkan med svenskt näringsliv att utnyttjas.

Insatser för att förbättra näringslivets institutionella miljö är fortsatt angelägna. Till dessa hör inte minst korruptionsbekämpning, skatter, tull, WTO-anpassning och skydd för äganderätt. I Ryssland och Ukraina har det skett ett genombrott i frågor som rör jordabalk och köp och försäljning av mark. Stödet till den ryska förvaltningsreformen spelar en viktig roll. I Ukraina sker ett uppehåll i programmet för Public Administration Reform under valåret 2004, men därefter förutses åter omfattande insatser på detta område. Inom EU-twinning har Sida en fortsatt viktig roll som s.k. National Contact Point, med ansvar bl.a. för metodstöd till svenska myndigheter.

Sidas arbete på *miljöområdet* kommer också i fortsättningen att prioritera insatser som leder till en förbättring av miljön i Östersjön och dess avrinningsområde samt miljö- och energiprojekt inom Barentssamarbetets aktionsprogram. Projekt inom ramen för Northern Dimension Environmental Partnership (NDEP) kommer att särskilt prioriteras om de uppfyller kriterierna för reforminriktade miljöprojekt.

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen i Ryssland och Ukraina de senaste åren bör innebära att möjligheterna till reforminriktat miljöarbete nu ökar, både vad gäller samarbete med myndigheter och genomförande av investeringsprojekt. I Vitryssland har de första kontakterna tagits för att påbörja ett samarbete mellan miljömyndigheter på central nivå.

Behovet av svenskt stöd inom miljö- och energiområdena förutses vara relativt oförändrat under de kommande åren. Inom det utrymme på ca 115–125 milj kr per år som år 2005–2007 kan finnas till förfogande för miljö- och energiinsatser har Sida inte möjlighet att gå in i större investeringsavtal av typ Sydvästra reningsverket i St Petersburg.

Det *säkerhetsfrämjande samarbetet* med Ryssland och Ukraina kommer främst att avse icke-spridning av massförstörelsevapen och asyl- och migrationspolitisk kompetens. Dessutom ingår beredskap för olyckor och katastrofer samt räddningstjänst.

Sidas nuvarande förhållningssätt för *Rumänien och Bulgarien* möjliggör ett begränsat samarbete inom områden med anknytning till redan etablerade kontakter med svenska parter inom t ex EU-Phare Twinning. För de kommande åren planeras framför allt en satsning på Roma-relaterade insatser i de bägge länderna, vilka också är prioriterade i förhållningssättet. 5 milj kr per år beräknas för dessa länder sammantagna.

Sida har idag representation i Moskva, Kiev och S:t Petersburg.

Tabell 6: Nyckeltal avseende anslagsposten Central- och Östeuropa, delpost Icke ODA-länder

	2001	2003	<i>Prognos 2005</i>
Utfall mnkr	629	526	600
Antal länder utfall/motsv >15 mnkr	6	6	6
Antal fältkontor	2	2	3
Antal utsända	2	2	3
Antal landstrategier/riktlinjer	6	6	3

3.5 Globala utvecklingsprogram

Anslagsposten Globala utvecklingsprogram milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	1 323	1085,9	1 280	1 450	1 520
multilateralt	107	109,5			
forskning	352	350	361	365	420
Anslag enl struktur 2005 *	1 078	1085,9	1280	1450	1520
Förändring mkr		7,9	194	170	70
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	9,2%	8,5%	8,9%	9,0%	9,0%
Utfall/prognos (inkl multi)	1 117	1 160	1 280	1 450	1 520

* Exklusive forskning, inklusive multilateralt utvecklingssamarbete (2003 8.1.1)

Förslag och motivering

Från och med 2004 ingår Övrigt multilateralt samarbete (anslag 8:1.1 2003) i anslagsposten globala utvecklingsprogram. I budgetunderlaget 2004 föreslog Sida en minskning av globala program. Med hänvisning till den nya politiken bedömer Sida att en sådan minskning inte längre är motiverad. Den nya politiken betonar en bred samverkan mellan många parter inom det svenska samhället och innebär även intensifierad samverkan med internationella aktörer bl a beträffande globala nyttigheter. En ökad finansiering av insatser på global nivå förväntas som ett resultat av detta. Sida föreslår därför i detta budgetunderlag en marginell ökning från och med 2005 och därefter en oförändrad andel av det totala biståndsanslaget 2006–2007.

Sidas bedömning är också att behoven av kompetensutveckling för externa aktörer inom utvecklingssamarbetet ökar under de kommande åren. Sida kommer därmed att ställas inför krav på förändring av arbetssätt och metoder.

Sida har ett uppdrag i 2004 års regleringsbrev att innan utgången av oktober inkomma med förslag till riktlinjer för medelsanvändningen under denna anslagspost. En färdriktning för de kommande åren kommer då att presenteras och Sida återkommer i nästa budgetunderlag med en konkretisering och eventuella ytterligare behov av beloppsjusteringar.

Inom globala utvecklingsprogram finansieras projekt och program som ej kan härledas till en speciell region eller land, t.ex. stöd till internationella organisationer och till nätverk med global inriktning. Stödet kompletterar insatser på regional och nationell nivå och ger Sida möjligheter att aktivt påverka och lära från den internationella policydialogen.

Vidare finansieras direkta stödjande insatser för Sidas lärande, resursbas- och metodutveckling inom samtliga ämnesområden, rekrytering och utbildning av fältpersonal, internationella kurser, utvärdering samt internrevision.

3.5.1 Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

De senare åren har det skett en ökad politisk polarisering kring de mänskliga rättigheterna, inte minst som ett resultat av kampen mot terrorismen. Det förs dessutom en diskussion kring det civila samhället och enskilda organisationers legitimitet, med stor misstänksamhet i vissa länder och när det gäller människorättsarbete.

Den nya politiken betonar rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv. Ökad förståelse kring dessa frågor och en nära kontakt med normbildande aktörer i Sverige och internationellt kommer att vara strategiskt viktigt.

Att använda sig av ett demokrati- och rättighetsperspektiv som bl a bygger på en analys av aktörer, ansvar, resurser och maktstrukturer är mycket relevant. En ökad efterfrågan på kunskap och erfarenhet kring att integrera ett demokrati- och rättighetsperspektiv kan förutses såväl inom Sida som hos andra svenska aktörer. De internationella organisationerna och FN-organen utgör här en viktig resursbas, bl a genom sitt arbete för att tydliggöra innehållet i konventionstexter och andra relevanta MR-instrument samt utveckla tänkandet kring demokratiska institutioner och processer. Flera av organisationerna arbetar redan med andra givare kring ett rättighetsbaserat bistånd och kan erbjuda stöd i utbildning och kvalitetssäkring.

Verksamhetsstöd Stöd lämnas till ett begränsat antal organisationer med vilka Sida arbetar långsiktigt. Organisationerna arbetar såväl i fält i samarbete med nationella organisationer samt med att påverka FN och regeringar. Sida arbetar i nära dialog med organisationerna kring såväl ämnesfrågor som organisationsutveckling med utvärderingar som ett regelbundet stöd. Genom spridning av kunskap om organisationerna till fältet, bl. a. med hjälp av IT och regionala rådgivare skall potentialen för samarbete och synergieffekter med stöd till staten inom det bilaterala utvecklingssamarbetet utnyttjas bättre.

3.5.2 Sociala sektorer

Fem av de åtta målen i millenniedeklarationen avser direkt sociala sektorer. Detta arbete ställer ökade krav på internationellt deltagande i policydialog, metodutveckling kring social utveckling och främjande av samarbetsländernas inflytande i denna dialog. Med fokus på *utbildning*, och allas rätt till primärutbildning samt lika rätt för flickor och pojkar till primär- och sekundärskola, bidrar Sida strategiskt till de internationella åtaganden som gjorts inom ramen för Education For All (EFA) och millenniemålen. Stöd ges till utvecklingen av samarbetsländernas kapacitet för att på olika sätt nå fattiga och eftersatta grupper med utbildning genom ett sammanhållet, givarharmoniserat UNESCO-program för EFA. För att minska gapet mellan flickors och pojkars deltagande i utbildningen ges stöd till UNICEFs globala program för flick-

ors utbildning. Både fattigdomsinriktningen och rättighetsperspektivet är tydliga i dessa program.

Sidas *Hälsopolicy* är en utgångspunkt för strategiska insatser och deltagande i globalt policyarbete inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hiv/aids, narkotikabekämpning samt analys av kopplingar mellan dessa områden. Insatser för ungdomar med både ett livsstils- och rättighetsperspektiv blir viktiga liksom folkhälsoinsatser med koppling till miljön, olycksfall samt stöd till genomförande av Tobakskonventionen. Arbetet med att belysa kopplingen mellan ohälsa och fattigdom, särskilt utifrån hiv/aids-situationen, liksom hälsans betydelse för ekonomisk, social och demokratisk utveckling har hög prioritet.

Kulturen har en fortsatt viktig roll i globalisering, mångfald, etik och konflikter. Via globala och multilaterala organisationer stöder och länkar det globala arbetet till insatser på det regionala och bilaterala planet om kultur som resurs och rättighet i utvecklingen. Insatser som rör rätten till information, det fria ordet, hiv/aids, konflikthantering och stöd till en demokratisk kultur är viktiga för uppfyllande av millenniemålen.

3.5.3 Infrastruktur, näringsliv, urban utveckling och finansiella system

Under senare år har infrastrukturens, näringslivets och de finansiella systemens betydelse för ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning alltmer kommit att uppmärksammas i arbetet med de nationella fattigdomsstrategierna liksom i uppföljningen av millenniemålen. Som framgår av Sidas nyligen fastställda strategi för stöd till privatsektorutveckling måste Sida vara berett att bekämpa fattigdomen genom insatser på olika systemnivåer; alltifrån insatser på mikronivån i samarbetsländerna till insatser på internationella systemnivå.

Genom de globala programmen får Sida möjlighet att stödja strategiska satsningar internationellt. Exempel kan hämtas från handelsområdet där Sida stärker u-ländernas förmåga att identifiera och formulera sina handelspolitiska intressen och aktivt delta i internationella förhandlingar. Vidare bidrar Sida till internationella initiativ för att främja finansiell stabilitet i u-länderna och bättre regelverk för företagens ägarstyrning.

Inom vissa områden spelar Sida och/eller svensk expertis en aktiv roll i utvecklingen av internationella initiativ. På exempelvis mikrofinansområdet (Consultative Group to Assist the Poor, CGAP), urban utveckling (Cities Alliance), infrastrukturreformer (Public Private Infrastructure Advisory Facility, PPIAF) samt trafiksäkerhetsområdet (Global Roads Safety Partnership, GRSP).

I vissa avseenden kan stödet till internationella initiativ ses som stöd till utveckling av globala gemensamma nyttigheter vilket är ett av huvud dragen i den nya globala utvecklingspolitiken. De globala programmen skapar också möjligheter för Sida att på ett flexibelt sätt utveckla nya former för samverkan och partnerskap med svenskt näringsliv och svenska fackföreningar (t.ex. programmet "Labour Market Dialogue").

3.5.4 Miljö och naturbruk

Målet en rättvis och hållbar utveckling förstärks ytterligare av Millenniemål nr. 7 och åtagandena vid *The World Summit on Sustainable Development*, WSSD. Sida har tilldelats ett särskilt sektorsansvar för hållbar utveckling. Långsiktig fattigdomsbekämpning kräver att hänsyn tas till de naturresurser och den miljö som människor är beroende av och skall bygga sin försörjning på.

Medlen under anslagsposten skall bl.a. användas för en *integrering av ett hållbarhetsperspektiv* inom olika delar av Sidas verksamhet och för globala insatser som ligger i frontlinjen vad gäller metod- och idéutveckling på miljöområdet. Vidare stödjer Sida kapacitetsutveckling på miljöområdet, enskilda miljöorganisationer i syd och utveckling av resursbasen i Sverige. Sida avser att fokusera på områden med betydelse för fattigdomsbekämpning såsom biologisk mångfald, klimatfrågan, vattenresurser och marin miljö. Många av dagens viktiga miljö- och fattigdomsproblem är globala och lösningarna måste följaktligen också hanteras på global nivå.

3.5.5 Internationella Utbildningsprogram och Kompetensutveckling för utvecklingssamarbete

Den nya politiken tydliggör vikten av att skapa förutsättningar för Sveriges olika samarbetsparter att utveckla den kunskap, kompetens och de institutioner som behövs för att det politiska, ekonomiska och sociala livet skall fungera och utvecklas. De Internationella Utbildningsprogrammen är ett viktigt instrument för detta.

Programmen svarar på efterfrågan från samarbetsländerna och koncentreras till områden där svenska erfarenheter, modeller och kompetens är stark. Vidare skapas möjligheter för erfarenhetsutbyte mellan utvecklingsländer.

En bred krets svenska aktörer som medverkar i programmen utvecklar och stärker kontinuerligt sin kompetens och konkurrenskraft för medverkan i såväl det svenska som i det internationella utvecklingssamarbetet.

Den nya politiken betonar bl a en bred samverkan mellan många parter inom det svenska samhället. Detta innebär bl a att behoven av kompetensutveckling för externa aktörer inom utvecklingssamarbetet ökar under de kommande åren.

Den framtida utvecklingen av utbytes- och stipendieprogrammen ökar de närmaste åren, men förutses minska efter 2006.

Programmen bidrar också till en nödvändig förnyring av personer, som är engagerade i internationellt utvecklingssamarbete t.ex. för Bilateral Biträdande Experter (BBE) och i Yngre konsultprogrammet (YK). Den nya politiken betonar vikten av en ökad samverkan med EU och internationella organisationer. Detta kan få direkt påverkan på resursbasprogrammen för Nationella Experter (NE) och Junior Programme Officers (JPO), EU-JPO, samt övriga JPO.

3.5.6 Utvärdering och Internrevision

Från anslagsposten finansieras de externa kostnaderna för de utvärderingar och internrevisionella granskningar som genomförs av Sekretariatet för utvärdering och internrevision (UTV) samt kostnaderna för att

dokumentera och informera om samtliga de utvärderingar som genomförs inom Sida.

Uppdraget är att svara för mer omfattande utvärderingar av strategisk betydelse för det svenska utvecklingssamarbetet. Verksamheten sker enligt en rullande verksamhetsplan som årligen fastställs av Sidas styrelse. Sidas ämnes/regionavdelning och ambassaderna svarar för utvärderingar inom sina respektive ansvarsområden.

Inom ramen för det ökade givarsamarbetet sker allt fler utvärderingar gemensamt med flera givare. Många samordnas inom ramen för DACs utvärderingsnätverk. Harmoniseringssträvanden på landnivå innebär att även ambassadernas utvärderingar i ökad utsträckning kommer att planeras i samråd med samarbetslandet och andra givare.

För Sida innebär denna utveckling ett ökat engagemang i internationella gemensamma utvärderingar och gemensamt metodarbete.

Riksdagen har i sitt beslut om en ny politik tagit ställning för att en ny fristående funktion för utvärdering av det svenska utvecklingssamarbetet ska inrättas. Samtidigt framhåller regeringens proposition om Global utveckling att varje myndighet även fortsättningsvis bör ha sin egen utvärderingsverksamhet.

Under 2005–2007 kommer resultat från utvärderingar om allmänt budgetstöd, de 3 C:na i EUs utvecklingssamarbete, Sidas stöd till hiv/aids, Sidas stöd till återuppbyggnad i Bosnien samt Sidas stöd till urban utveckling. De teman som påbörjas under 2004, såsom stöd till demokrati och mänskliga rättigheter, institutionsutveckling, ekonomisk tillväxt kommer att fortsätta samtidigt som den UTV kommer att anpassa sin verksamhet till de förändringar som sker i omvärlden, både i Sverige och inom det internationella utvecklingssamarbetet.

Stödet till Sidas avdelningar och till ambassaderna när det gäller utvärderingsverksamhet kommer att utvecklas med den nya utvärderingsmanualen som grund. Särskilt gäller detta ambassader med ökad delegering.

Internrevisionen i staten har utretts (SOU 2003:93) och under 2004 kommer sannolikt en ny förordning som kan innebära att internrevisionens ställning inom myndigheten förändras. Med generaldirektören som huvudman kommer internrevisionen i ökad utsträckning att utgöra ett instrument av flera inom Sida för att säkerställa effektivitet i Sidas verksamhet, regelefterlevnad och tillförlitlig rapportering.

3.5.7 Policy- och Metodutveckling

Sidas policy och metodfunktioner har varit föremål för översyn under 2003, vilket kommer att ligga till grund för beslut om inriktning av dess fortsatta verksamhet. Metodarbetet har en viktig roll i Sidas arbete och behöver nu förankras. Exempel på detta är kapacitetsutveckling, programstöd, konkretisering av Sidas antikorrupsionsregel samt ett system för rejning. Det är viktigt med ett brett upplagt lärande inom hela organisationen som ett bidrag till att säkerställa kvalitet och effektivitet i Sidas uppdrag. Kraven på professionellt metodstöd kommer sannolikt att växa i takt med Sidas ökade fältorientering.

Metod och policyutvecklingen behövs också i det internationella harmoniseringsarbetet och med fokus på fattigdomsbekämpning.

Huvuddelen av Sidas stöd till IT-utveckling ligger inom de bilaterala programmen. Genom stöd till särskilda IT-insatser möjliggörs och påskyndas integration av IT i samarbetsländerna på olika nivåer (nationellt och på sektornivå).

Det är också viktigt att stödja olika slags nätverk mellan länder i syd för att dela och utveckla kunskap, och att stödja utvecklandet av globala nyttigheter inom IT-området.

Likaså erfordras ökad kunskap inom Sida om IT:s användbarhet inom biståndet och för att utveckla en resursbas inom ett nytt arbetsområde.

3.6 Forskning

Anslagsposten Forskning milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	0	850	910	1 015	1 020
Globala program	352	350	370	405	430
Regionerna	390	500	540	610	685
Anslag enl struktur 2005 *	743	850	910	1 015	1 020
Förändring mkr		107	60	105	5
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	6,3%	6,7%	6,3%	6,3%	6,0%
Utfall/prognos	743	873	910	1 015	1 020

* Egen anslagspost fr. o. m. 2004

Från och med 2004 är forskning åter en egen anslagspost och tillika verksamhetsgren. Anslagsposten finansierar både bilateralt och regionalt forskningsstöd (som tidigare finansierades från regionposterna) och globala forskningsinsatser (som tidigare finansierades från globala utvecklingsprogram).

Förslag och motivering

Sida föreslår att den procentuella andelen av biståndet sjunker något från 2004 till 2007 och gör bedömningen att denna minskning ändå medger en viss fortsatt utveckling av forskningssamarbetet p.g.a. den ökade flexibilitet som egen anslagspost innebär.

Forskningssamarbetet skall även fortsättningsvis inriktas mot att stärka utvecklingsländernas kapacitet för forskning och deras tillgång till kunskap av central betydelse för utveckling och fattigdomsbekämpning.

Sidas roll

Det bilaterala forskningssamarbetet med några av de fattigaste utvecklingsländerna inriktas på utveckling av forskning vid strukturer och institutioner som på sikt kan svara för kompetensförsörjning till ländernas högre utbildning och forskning. När Sida stödjer utvecklingen av forskningsbaserade universitet och forskningsförvaltning i samarbetsländerna görs detta bl.a. för att forskningens roll och kunskap skall uppmärksammas i ländernas formulering av strategier för fattigdomsbekämpning.

Forskningens inriktning styrs av dialogen med forskningsråd och universitet i förhållande till kapacitetsbehov. I några länder samlas forskningen kring tematiska frågeställningar som t.ex. Lake Victoria-relaterade problem i Uganda och Aymara-indianernas situation i Bolivia.

I ökande grad kommer möjligheterna till samarbete mellan bilaterala och tematiska (regionala och internationella) forskningsinsatser att uppmärksammas. Samverkan på regional nivå kan gälla erfarenhetsutbyte och gemensamma forskningsinsatser kring strategiska kunskapsfält. Regionala organisationer kan också fungera som forskningsråd med ansvar för fördelning av forskningsresurser och för information om forskning av policyrelevans.

I samarbete med andra finansiärer stöder Sida en rad väl etablerade nätverk för samhällsvetenskaplig forskning, bl.a. inom nationalekonomi, demokrati MR, fred och konfliktforskning. Inom samhällsvetenskaperna skall länkar utvecklas mellan en rad forskarnätverk i Asien, Afrika och Latinamerika för att deras resultat och perspektiv starkare kan lyftas till den internationella nivån, gärna med koppling till olika FN-organ.

Andra nätverk ger forskningsstöd till policies t.ex. för hantering av energifrågor, skogshantering och förvaltning av kustzonerna. Nya initiativ gäller forskning kring miljöekonomi och samhällsvetenskapliga aspekter på hiv/aids, bl.a. situationen för föräldralösa barn. Särskilda insatser för biomedicinsk forskning kring hiv/aids fortsätter på regional nivå och i nära samarbete med bilaterala insatser i bl. a. Tanzania.

På internationell nivå stöds organisationer som svarar för överblick inom centrala kunskapsområden och främjar forskning av särskild relevans för utveckling. I stödet till globala forskningsinsatser verkar Sida för ett ökat Sydperspektiv i formulering och genomförande av forskningen.

Inom hälsoforskning stöds WHO-relaterad forskning kring hiv/aids, tuberkulos, malaria, vaccinutveckling och barnhälsa. Sida skall särskilt uppmärksamma forskning kring hälsorisker för barn och ungdomar som drabbats av krig eller förlorat sina föräldrar i aids.

Sida planerar att stödja forskningsprogram inom klimat och urban utveckling med fokus på de fattiga ländernas situation. Sida kommer även att ge fortsatt stöd till internationell jordbruksforskning och verka för ökade insatser inom jordbruksekonomi och hantering av strategiska frågor som patent och ägande av växtgenetiska resurser.

Svenska forskare och institutioner gör värdefulla insatser inom det bilaterala samarbetet. Ökade ansträngningar planeras för att engagera svenska forskare i internationella forskningsprogram. Via Sidas u-landsforskningsråd stöds utveckling av svensk forskning kring utvecklings- och u-landsfrågor. Sida planerar att öka stödet till nätverk av forskare som debatterar och kommunicerar forskningsresultat. Stödet till Swedish Research Links som ger bidrag till samarbete med u-länder med viss kapacitet för forskning (Asien, MENA-regionen och Sydafrika) kan också utvidgas. Programmet främjar forskningskontakter i ”gråzonen” mellan reguljärt forskningssamarbete och forskningsbistånd och bidrar till ökat engagemang för global utveckling vid svenska institutioner.

Tabell 7: Forskning

	2004	2005	2006	2007
Anslag	850	910	1015	1020
Bilat. forsk.-samarbeten.	300	330	370	370
Tematiska forsk-program	460	485	535	540
Svensk forskn, &-samarbete*	90	95	110	110

3.7 Humanitära insatser och konflikthantering

Anslagsposten Humanitära insatser och konflikthantering milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	1 100	1 400	1 465	1 630	1 700
Förändring mkr		300	65	165	70
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	9,4%	11,0%	10,2%	10,1%	10,0%
Utfall/prognos	1 263	1 406	1 465	1 630	1 700

Förslag och motivering

De stora humanitära behoven runt om i världen till följd av naturkatastrofer och konflikter förväntas kvarstå under den kommande perioden. Insatser för skydd och hjälp till drabbade människor är fortsatt kraftigt underfinansierade. Så finansierades t. ex. FN:s samlade humanitära appeller endast till 65 procent 2003. Sida föreslår därför en fortsatt nominell ökning av anslagsposten. Huvuddelen av den ökningen bör gå till humanitära insatser eftersom konflikthanteringsinsatser även finansieras från de regionala anslagsposterna. Afrika beräknas även fortsättningsvis bli den största mottagaren av humanitärt bistånd.

Sidas roll

Bristerna i det internationella humanitära givarsystemet leder till att grundläggande humanitära principer åsidosätts. Inrikes- och utrikespolitiska överväganden, otillräcklig samordning och stelbenta finansieringsformer gör att det inte i första hand är graden av människors behov av skydd och hjälp som styr biståndet. Kartläggningen av dessa brister, där Sverige spelat en framträdande roll, har i och med konferensen om Good Humanitarian Donorship i Stockholm 2003 skapat ett nytt engagemang bland givarna att gemensamt förbättra systemet, bl. a. i form av att ge OECD-DAC en mer framträdande roll i att övervaka det humanitära biståndets former och innehåll.

Sida har för avsikt att så långt som möjligt arbeta med andra givare och då mer aktivt hävda respekten för humanitära principer genom de kanaler som står till buds och genom dialog i samråd med UD med ansvariga länder och parter.

Sida anser att en gradvis överföring bör ske av styrningen av humanitära insatser från givarna till organisationer med specifika humanitära mandat, och att bygga in ett fokus på konflikt- och krisförebyggande i utvecklingssamarbetet. Regeringens ambitioner om ett mer aktivt konfliktförebyggande arbete och ett konfliktkänsligt bistånd, såsom de uttrycks i utvecklingspropositionen och regleringsbrevet för 2004, innebär större krav på Sida att utarbeta nya analys- och metodinstrument och att höja den allmänna kompetensen på området inom myndigheten.

Frivillig och ofrivillig migration ökar människors utsatthet för infektionssjukdomar, inklusive hiv/aids. Det humanitära samfundet måste både arbeta förebyggande och kunna hantera epidemins svåra konsekvenser i samband med konflikter och andra kriser.

Utvecklingssamarbetet blir ett allt viktigare konfliktförebyggande instrument. Regeringen betonar starkt dess potential och möjligheter i handlingsprogrammet för förebyggande av väpnade konflikter (regeringens skrivelse 2000/01:2) och den nya politiken. Genom arbetet i OECD-DAC har Sverige spelat en ledande roll i att precisera och konkretisera denna roll, något som i ökande grad bör präglade biståndssamarbetet under kommande år. Det kommer att ställas stora krav på samverkan mellan biståndets olika områden.

Sida har för avsikt att utifrån Sidas övergripande fattigdomssyn, och i enlighet med regleringsbrevet för 2004, utveckla riskanalys och hänsynstagande till fattigas utsatthet och sårbarhet i landstrategier och -planer, framför allt för länder som återkommande drabbas av naturkatastrofer, hyser stora flyktinggrupper eller löper risk att drabbas av väpnad konflikt.

3.8 Ekonomiskt stöd

Ekonomiska reformer

Under 2003 har stödet till Ekonomiska reformer (som främst utgörs av budgetstöd och skuldlättnader men även innefattar vissa kapacitetshöjande insatser vad gäller skuldhanterings- och skuldstrategifrågor) finansierats under respektive regiondelpost. Däremot har Sida i regleringsbrevet för 2004 tilldelats dessa medel under anslagspost Ekonomiskt stöd (anslag 8:1.33) där både ekonomiska reformer och U-krediter ingår.

Eftersom en beredning pågår i regeringskansliet inför beslut om integrering av budgetstöd i det bilaterala utvecklingssamarbetet som hanteras av Sida, har Sida i detta budgetunderlag beräknat medelsbehov för budgetstöd under respektive regionpost.

Sida föreslår fortsatt ett stöd till ekonomiska reformer med tyngdpunkten på stöd till att förstärka de finansiella systemen som hanterar statsfinanserna i utvecklingsländerna. Dessa system är fortfarande bristfälliga i många länder och behöver förstärkas samtidigt som en kapacitetssupplebyggnad sker. Det som allmänt betecknas som budgetstöd bör också innefatta mekanismer som leder till ekonomiska reformer i det statsfinansiella systemet. Sektorprogramstöd skall betraktas som ett riktat budgetstöd och även här skall stödet även syfta till att bygga upp och reformera de ekonomiska systemen inom specifika sektorer.

Stödet bör enligt Sidas mening fr. o. m. 2005 beredas och beslutas på samma sätt som övrigt bilateralt utvecklingssamarbete. Budgetstödet blir då en integrerad del av utvecklingssamarbetet med ett land. I landstrategin bör en bedömning göras av förutsättningarna för budgetstöd. Riktlinjer för det nya planeringsinstrumentet, i vilka budgetstödet ska ingå är under utarbetande.

U-krediter

Delposten U-krediter milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	675	600	575	650	675
Förändring mkr		-75	-25	75	25
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	5,7%	4,7%	4,0%	4,0%	4,0%
Utfall/prognos	392	1 058	575	650	675
<i>utgiftsbegränsning 2003 på 331 mkr</i>					

Förslag och motivering

Sida föreslår en procentuellt sjunkande nivå för u-krediter från 2004 och framåt. En viss nominell ökning föreslås fr. o. m. 2006. Denna finansieringsform är i hög grad efterfrågestyrd och påverkas av den ekonomiska utvecklingen i länder och regioner. Sida bedömer inte att de externa förutsättningarna kommer att förbättras förrän om några år, vilket är orsaken till att äskandet ökar nominellt först 2006.

I separat regeringsskrivelse kommer Sida att begära att 260 mkr av U-krediters oinrättade reservation omfördelas till följande anslagposter (Afrika 110 mkr, Latinamerika 10 mkr, Europa (ODA) 5 mkr, Globala utvecklingsprogram 60 mkr och Humanitära insatser 75 mkr). Om Regeringen accepterar Sidas förslag kommer prognossiffran för u-krediter att påverkas negativt med 260 mkr och de övriga berörda anslagsposterna positivt. Sida har inte justerat de föreslagna beloppen eftersom Regeringen inte tagit ställning till Sidas förslag.

I ovanstående sifferprognos för 2004 ingår dessutom ett stort ingående anslagssparande. Det beror bl. a. på utgiftsbegränsningar under 2003. Verksamhetens art medför att anslagsbelastningen kan vara svår att exakt prognostisera. Dessutom avser insatserna mycket stora belopp, vilket medför en viss ryckighet i utnyttjandet av anslaget.

Sida anser att det finns ett stort behov av att öka kapitalflödet för produktiva infrastrukturinvesteringar i post-HIPC länder, vilket i huvudsak är afrikanska länder. Asien kommer även fortsättningsvis att vara den region som erhåller störst andel medel. Tilldelningen till Latinamerika förväntas förbli oförändrad.

Sidas roll

Utvecklingen går mot att allt större del av infrastrukturuppbyggnaden finansieras med privata kapitalflöden och genomförs av privata aktörer eller i samarbete mellan privata och offentliga aktörer (Public Private Interaction). Detta föranleder att nya metoder och instrument utvecklas vilket inkluderar instrument avpassade för inhemska kapitalmarknader. Det stora behovet av förbättrade infrastrukturtjänster i utvecklingsländerna varken kan eller bör mötas genom traditionell offentlig finansiering. Insikten om denna trend, komplexiteten i privata lösningar och

hur biståndsgivare skall förhålla sig ökar. Nya instrument och lösningar utvecklas för att stödja utveckling, som till exempel Sidas fristående garantier, AIG-African Infrastructure Fund, Emerging Africa Infrastructure Fund, PPIAF och GuarantCo.

DACs rekommendation från april 2000 om obundenhet innebär att all u-kreditgivning från och med 2002 till MUL-länder skall vara obunden.

Många utvecklingsländer, framför allt MUL, är föremål för skuldlättnader inom ramen för HIPC-initiativet. Enligt regeringens direktiv skall krediter ej ges till länder som har en ohållbar skuldbörda. Länder som har fått skuldlättnader (nått completion point) kan emellertid erbjudas krediter och då till högsta förmånlighet (80%). Till den gruppen länder hör nu bland annat Uganda, Bolivia, Mozambique och Tanzania. Avbindning av delar av kreditbiståndet innebär att Sida får en aktivare roll i identifiering och utformning av kreditfinansierade projekt, vilket medför ett behov av ökad beredningskapacitet hos Sida Stockholm och hos fältet. Vissa av de projekt som Sida stöder med krediter är sam- eller parallell-finansieringsprojekt med bi- eller multilaterala utvecklingsorganisationer. Att öka deltagandet i sådana finansieringsprojekt kan innebära kapacitetsvinster då Sidas bedömning till del kan baseras på gransknings- och analysarbetet som genomförts gemensamt eller av andra finansiärer.

3.9 Enskilda organisationer

Anslagsposten Enskilda organisationer milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	940	1 100	1 340	1 530	1 565
Förändring mkr		160	240	190	35
Andel av totalt biståndsanslag	8,0%	8,7%	9,3%	9,5%	9,2%
till Sidas disposition					
Utfall/prognos	902	1 111	1 340	1 530	1 565

Förslag och motivering

Sidas förslag för enskilda organisationer ligger relativt konstant procentuellt sett över åren. Anslagsposten kommer att användas till det ökade stöd som den nya politiken anger skall gå till det civila samhället och till svenska enskilda organisationers verksamhet. Behovet av ökade anslag motiveras framför allt av tillkomsten av nya ramorganisationer, samt en ökande förmåga att hantera mer omfattande stöd hos ett flertal av nuvarande organisationer. Sida ser också behov av att kunna tillhandahålla extra medel för metodstöd som fokuseras på för Sida viktiga strategiska frågor, såsom hiv/aids, konflikthantering mm och där ramorganisationerna påtar sig ett ökat ansvar. Sida har noterat också en stor ökning av efterfrågan på kompetensutveckling.

Sida föreslår att anslagsmedel för Svenska enskilda organisationernas arbete i Östeuropa tilldelas Sida under anslagsposten Enskilda Organisationer. Målet för stödet är detsamma oavsett om det är ODA-länder eller Icke ODA-länder. I Sidas förslag ingår således 52 mkr avseende stöd till Icke ODA-länder från 2005 till 2007. Se även avsnitt 3.4.2.

Sidas roll

Svenska enskilda organisationer fyller en viktig funktion i stärkandet av det civila samhället i samarbetsländerna. Sidas roll är att i dialog med organisationerna stödja deras arbete med att kvalitetssäkra verksamheten på såväl policy- som metodnivå, bl a i samband med beredningar, uppföljningar och resultatanalyser samt inom ramen för den idé- och utbildningsverksamhet med fokus på det civila samhället som bedrivs av Sida. Genom att tillhandahålla instrument som systemrevisioner och kapacitetsstudier medverkar Sida också till förbättrade metoder för styrning och kontroll.

Genom fortsatt stöd till och samarbete med internationella nätverk med fokus på det civila samhället vill Sida även bidra till erfarenhetsutbyte på det internationella planet samt till att återföra aktuella frågor och debatt av policykaraktär till den svenska arenan.

Till dags dato baseras stödet till organisationerna på deras egna initiativ, såväl geografiskt som innehållsmässigt, och programmeras således inte av Sida, utöver vad som framgår av Sidas anvisningar för stöd till svenska enskilda organisationers utvecklingssamarbete. Sida förutser dock att den övergripande inriktningen, att inom ramen för det övergripande målet att bekämpa fattigdomen stärka framväxten av demokratiska civila samhällen i samarbetsländer, genom organisations- och kapacitetsutveckling – kommer att förbli densamma.

En förändring som kan förutses avser ramorganisationskretsens sammansättning, där nya organisationer kan tillkomma och det långsiktiga samarbetet med vissa av de nuvarande organisationerna möjligtvis kan ta sig nya former.

Sida kommer också söka nya former för samarbete med och stöd till internationella nätverk med anknytning till det civila samhället.

3.10 Information

Anslagsposten Information milj kr

	2003	2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Anslag enl regleringsbrev/förslag	60	60	65	75	80
Förändring mkr		0	5	10	5
Andel av totalt biståndsanslag till Sidas disposition	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Utfall/prognos	62	61	65	75	80

Förslag och motivering

Den nya politiken ställer ökade krav på Sida externa kommunikation. Dels i Sverige, dels internationellt. Den bedömda ökningen av medelsbehovet motsvarar en konstant procentuell nivå relativt hela biståndsanslaget.

Uppdraget att i än större utsträckning involvera svenska parter kommer att kräva särskilda insatser. Utvecklingen av Partner Point på Sidas hemsida är ett första steg. Men fler, större och proaktiva insatser kommer att bli nödvändiga.

Sida arbete mot skola, ungdomar och allmänhet är en effektiv kanal för att skapa förståelse och engagemang för den breda utvecklingspolitiken.

Eftersom erfarenheterna av Zenit i Stockholm är mycket positiva utökar vi med Zenit i Malmö under 2004. Under de närmaste åren vill vi etablera ett Zenit även i Göteborg samt ett mobilt Zenit, för att bland annat nå Norrlandslänen.

Internationellt kan vi med en utökad kommunikation förstärka genomslaget för svenska ståndpunkter i utvecklingssamarbetets olika fora. Detta gäller inte minst i de svenska samarbetsländerna, där vårt stöd till ambassadernas informationsarbete visat sig synnerligen effektivt.

Sidas roll

Sida ska bidra till att öka intresset för och kunskapen, debatten och opinionsbildningen om Sveriges utvecklingssamarbete inom ramen för Sveriges politik för global utveckling. Informationsarbetet ska bidra till att uppfylla millennieutvecklingsmålen.

Millenniedeklarationen och Millennieutvecklingsmålen innebär ett globalt åtagande att avskaffa fattigdomen i alla dess dimensioner. Det är dock uppenbart, att MD/MDG inte kommer att förverkligas utan en bred förankring hos allmänhet och eliter – i Sverige, i det internationella samfundet och i andra länder, rika såväl som fattiga. Det krävs både vilja att nå målen och förtroende för att de kan nås.

Sidas roll är att leverera tydlig och överskådlig information till parter, organisationer och medier. I Sverige är den utvecklingsintresserade allmänheten samt ungdomar primära målgrupper. I syfte att förankra det globala perspektivet i skolan breddar nu Sida kraftfullt sitt samarbete med Myndigheten för skolutveckling.

I "Utvecklingssverige" ses Sida som den naturliga och neutrala primärkällan för information. Detta ställer stora krav på bredd och djup i Sidas informationsverksamhet. Genom fleråriga satsningar på temat fattigdomens/ utvecklingens olika dimensioner bidrar Sida, tillsammans med UD, till att sätta agendan i den svenska utvecklingsdebatten. 2004–2005 fokuseras hiv/aids och följande år jämställdhet.

4. Fredsfrämjande insatser

En del av de medel som tidigare tillhört Utgiftsområde 5, Fredsfrämjande har av regeringen 2004 flyttats till Utgiftsområde 7, Globala Utvecklingsprogram. Skälen till detta är Utvecklingspropositionens vidare syn av fattigdomsbekämpningsmålet. I detta avsnitt redovisas därför endast äskandet för utgiftsområde 5.

Målet för verksamheten är att rekrytera, utbilda och utrusta den personal regeringen beslutat att ställa till förfogande för internationell fredsfrämjande verksamhet. Vidare skall Sida administrera det svenska deltagandet i de aktuella missionerna.

Rekryteringen avser länder och verksamhet som ligger utanför Sidas traditionella utvecklinguppdrag. Detta kan vara tjänster med säkerhetshöjande inslag och i befattningar i fredsfrämjande missioner som inte är i DAC-länder.

Sida ser vikten av att ha en beredskap eftersom det är svårt att förutse kommande behov. Befattningar med övergripande och centrala innehåll finns ofta på organisationernas huvudkontor som ofta är placerade i Icke ODA-länder.

Sida föreslår att 5 mkr tilldelas Sida 2005–2007.

5. Sidas förvaltning

Som framgår av avsnitt 1 har de förslag som framförs i budgetunderlag 2005 i möjligaste mån relaterats till den nya politiken och har utgått från den aviserade höjningen av biståndet till 1 % av Sveriges BNI 2006. I nedanstående text och tabeller använder vi de siffror som återfinns i avsnitt 2.

5.1 Sidas förvaltningsanslag

Sida bedömer att de sammantagna kapacitetskraven på Sida kommer att öka. Biståndsvolymen ökar, och den nya politiken innebär både ambitionsnivåhöjningar och nya arbetsuppgifter för Sida. Sida arbetar samtidigt med rationaliseringar av metoder och verksamhet som gör att behovet av ökat förvaltningsanslag kan hållas tillbaka. Andelen administration som del av biståndsanslaget bör kunna sänkas från 6,9 % 2003 till 6,2% 2004 –2007.

Tabell 8: Relation mellan biståndsanslag och förvaltningsresurser

	utfall 2002	utfall 2003	prognos 2004	förslag 2005	förslag 2006	förslag 2007
Förvaltningsanslag	464	538	552	625	725	765
Sakram	205	200	230	250	260	270
Summa förvaltning	669	738	782	875	985	1 035
Biståndsanslag	10 246	10 625	12 706	14 100	15 890	16 680
Förvaltning i % av biståndsanslag	6,5%	6,9%	6,2%	6,2%	6,2%	6,2%

Ovanstående siffror är totalt UO7, dvs. exkl. Östersjömiljarden och Fredsfrämjande (UO 5)

Ingående anslagssparande uppgår till 1606 mkr, varav 696 mkr var utgiftsbegränsning på U-krediter och Östanslaget.

Raden biståndsanslag är justerad för sakramen på 200 mkr samt för 28 mkr som avser förvaltningskostnader för Icke ODA-länderna.

Med den nya politiken kommer antalet svenska aktörer att öka betydligt. Erfarenhetsmässigt kommer detta att ställa ökade krav på Sida. Det gäller rollen som utbildare och introduktör till utvecklingsfrågorna för nya aktörer, och också proaktivt arbete för att stimulera nya aktörer

på områden som regeringen anger. Sidas arbete med medelshantering och uppföljning kommer också att öka.

Den nya politiken tar upp nya områden som globala nyttigheter och social trygghet. Detta tillsammans med omstruktureringen av de tidigare målen i nya mål, åtta huvuddrag och två perspektiv kommer att kräva insatser av Sida för policy- och metodutveckling, utbildning och genomförande i hela organisationen inklusive fältet.

Den nya politiken signalerar också ambitionsnivåhöjningar. Sverige och Sida skall mer aktivt driva harmoniseringsarbetet både i fält, tillsammans med andra bilaterala givare, i DAC och gentemot de multilaterala organisationerna. Vidare skall arbetet alltmer baseras på ländernas egna fattigdomsanalyser och fattigdomsstrategier. Sidas uppgift blir alltmer att stödja utarbetandet av, och att bedöma, mottagarlandets analyser och strategier. Sida måste ha den kapacitet och den kompetens i fält som krävs för denna typ av kvalificerad analys och dialog. Det nya arbetssättet ställer också krav på fortgående kompetensutveckling inom Sida.

I enlighet med den nya utvecklingspolitiken ökar nu budgetstödet som en prioriterad form för stöd till landets genomförande av sin fattigdomsstrategi. Detta är en delvis ny bistandsform, som bland annat kräver insatser för utveckling av hur millenniemålen kan omformas till nationella mål som kan mäta framgång i genomförandet av fattigdomsstrategierna. Ökad kapacitet kommer att krävas för att bedöma politiska, ekonomiska och förvaltningsmässiga förutsättningar för budgetstödet. Dessutom krävs ökad kapacitet i form av kunskap och förmåga att bedöma och hantera krav på finansiell styrning, ett område där Sida vill hålla en hög profil.

I den nya politiken manas till ambitionsnivåhöjningar på områden som handel, migration, konflikthantering och hiv/aids. Detta ställer krav både på ökad kapacitetsinsats för Sida, och det krävs också ökade medel för insatser på global och regional nivå.

Sida arbetar kontinuerligt för att kunna möta nya krav genom omprioriteringar och rationaliseringar. I samband med att riktlinjer för det nya planeringsinstrumentet för landsamarbete nu utarbetas, är förhoppningen att en mer resurssnål process för framtagande av strategier kan beslutas. Ökad andel programstöd i form av budgetstöd till fattigdomsstrategierna och sektorprogramstöd kommer på sikt att spara kapacitet. Mer långtgående harmonisering kan leda till en tydligare rollfördelning och specialisering mellan givarna. Sida arbetar också för att i de volymmässigt viktiga delarna av samarbetet övergå till större och mer långsiktiga insatser som kräver mindre kapacitet.

Sidas kapacitetsberäkningar utgår från förutsättningen att antalet samarbetsländer inte ökar, och att Riksdagens uttalande om att det breda långsiktiga samarbetet bör begränsas till färre länder får genomslag under de närmaste åren. Sida har i tidigare budgetunderlag också hänvisat till vikten av att samarbetet med länderna inriktas på koncentration snarare än ökad diversifiering. I sina beslut om landstrategier anger regeringen vilken aktivitetsnivå som skall präglade samarbetet vad avser närvaro, intensitet, komplexitet och bredd i samarbetet. Härigenom definieras också kraven på Sidas förvaltning.

Fr. o. m. 2004 erhåller Sida endast ett förvaltningsanslag, dvs. både för ODA och Icke ODA verksamhet. Sida måste dock rapporteringsmässigt särskilja dem åt eftersom Icke ODA inte får avräknas från biståndsramen. I Sidas förslag till förvaltningsanslag 2005–2007 ingår både ODA och Icke ODA verksamhet. För 2005 bedömer Sida att ca 31 milj kr av förvaltningsutgifterna om 625 mkr kommer att hänföras till Icke ODA-länder, vilket således speglar en viss förskjutning från kategorin Icke ODA till ODA inom anslagsposten Östeuropa och Centralasien. Administrationen av utvecklingssamarbetet inom Östeuropa och Centralasien påverkas av två faktorer. Utfasningen av de baltiska länderna och Polen innebär nu en viss minskning av det administrativa arbetet inom delposten Icke ODA-länder (även om den totala volymen under 2005 på delposten bedöms ligga kvar på en hög nivå). Samtidigt expanderar arbetet i mer svårarbetade länder inom kategorin ODA-länder såsom Centralasien, Kaukasus och Moldavien.

5.2 Projekt- och programpersonal, finansierade från anslagen 8.1

Tabell 9: Projekt och programpersonal

	Utfall 2003		Beräknat 2005	
	Antal	Mkr	Antal	Mkr
Helårstjänster	101	165	120	200
Korttidstjänstgöring	119	7	185	10
Nationella programhandläggare	79	27	115	40
		200		250

För år 2004 har Sida budgeterat för tillgängliga 230 mkr. Att budgeten behöver ökas för 2005 beror dels på att Sida fullföljer förstärkningen av de utlandsmyndigheter som inom ramen för fältvisionen har fått eller inom kort ges utvidgad beslutsdelegering, dels på att antalet länder med vilka Sida har fått i uppdrag att bedriva utvecklingssamarbete har ökat. Förstärkningar som görs 2004 påverkar delvis 2004 men slår kostnads-mässigt helt igenom 2005. Sida föreslår en höjning till 250 mkr för 2005 och därefter i minskad takt med 10 mkr för vardera 2006 och 2007. De belopp som Sida föreslår för 2006 och 2007 blir därmed 260 mkr respektive 270 mkr. Tillsammans med förvaltningsanslaget ger detta oförändrat ca 6,2% för administration, beredning, uppföljning och utvärdering av de medel som Sida beräknas ansvara för avseende biståndsverksamheten.

6. Övrigt

6.1 Anslag totalt (2004 års prinsnivå)

I föreliggande budgetunderlag anges belopp – där inte annat anges – i löpande priser. I enlighet med ESVs föreskrifter till 9 kap 3§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag lämnar Sida här förslagen till anslag i fasta priser (2004 års prinsnivå). De omräkningsfaktorer som har använts vid beräkningarna är:

- 1,023064 för 2005
- 1,042867 för 2006
- 1,060888 för 2007

Förslag till anslag som Sida disponerar i fasta priser (2004)

Tabell 10: Fasta priser

Anslag	Benämning	2003	2004	2005	2006	2007
		Utfall	Prognos	Förslag anslag	Förslag anslag	Förslag anslag
i miljoner SEK						
8:1.9	Afrika	2 814	3 666	4 184	4 761	5 005
	varav ekonomiska reformer	515	395	603	604	674
8:1.6	Asien, Mellanöstern och Nordafrika	1 386	2 094	1 926	2 153	2 267
	varav ekonomiska reformer	10	40	78	77	85
8:1.7	Latinamerika	824	1 103	1 075	1 160	1 211
	varav ekonomiska reformer	60	165	171	173	189
8:1.26	Östeuropa och Centralasien	1 352	1 497	1 334	1 323	1 310
8:1.26.1	ODA-länder	826	905	943	940	933
	varav ekonomiska reformer			39	38	42
8:1.26.2	Icke ODA-länder	526	592	391	384	377
8:1.3	Globala utvecklingsprogram	1 117	1 160	1 251	1 390	1 433
8:1.32	Forskning	743	873	889	973	961
8:1.1	Humanitära insatser	1 263	1 406	1 432	1 563	1 602
8:1.33	Ekonomiskt stöd	392	1 658	562	623	636
8:1.33.1	Ekonomiska reformer	0	600	0	0	0
8:1.33.2	U-krediter	392	1 058	562	623	636
8:1.5	Enskilda organisationer	902	1 111	1 310	1 467	1 475
8:1.2	Information	62	61	64	72	75
8:1	Biståndsverksamhet	10 854	14 029	14 026	15 486	15 977
5:2.3	Fredsfrämjande	13	5	5	5	5
8:2	Biståndsförvaltning	510	552	611	695	721
	SUMMA	11 377	14 586	14 642	16 186	16 703

6.2 Låneram för anläggningstillgångar

Sidas pågående utvecklingsarbete i syfte att digitalisera ärende- och dokumenthantering på myndigheten har lånefinansierats. Sidas låneram har p.g.a. detta utökats från 92 mkr 2003 till 110 mkr 2004. Under 2004 kommer detta arbete att avslutas. Under 2004 kommer ett nytt licensavtal avseende framtida uppgraderingar av Windows att tecknas. Sidas ökade delegering till utlandsmyndigheterna innebär sannolikt också ökade investeringar i fält. Sida föreslår en anpassning av låneramen till 100 mkr för 2005–2007.

Tabell 11: Investeringar och lån i Riksgäldskontoret

i tusental SEK	Utfall 2003	Prognos 2004	Beräkning 2005	Beräkning 2006	Beräkning 2007
Ingående balans, lån i Riksgäldskontoret	62 240	63 355	97 947	98 447	98 147
Beräknad nyupplåning	22 555	62 798	30 000	30 000	30 000
varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	0	34 000	0	0	0
Beräknad amortering	21 440	28 206	29 500	30 300	28 400
Utgående balans, lån i Riksgäldskontoret	63 355	97 947	98 447	98 147	99 747
Beslutat/föreslagen låneram	92 000	110 000	100 000	100 000	100 000
Beräknad ränteutgift (inklusive avgift)	2 888	1 818	3 579	3 682	3 290
Ränteantagande för nyupplåning (%)	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Finansiering av amorteringar, räntor och avgifter, anslag 8.1	24 328	30 024	33 079	33 982	31 690

6.3 Kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret

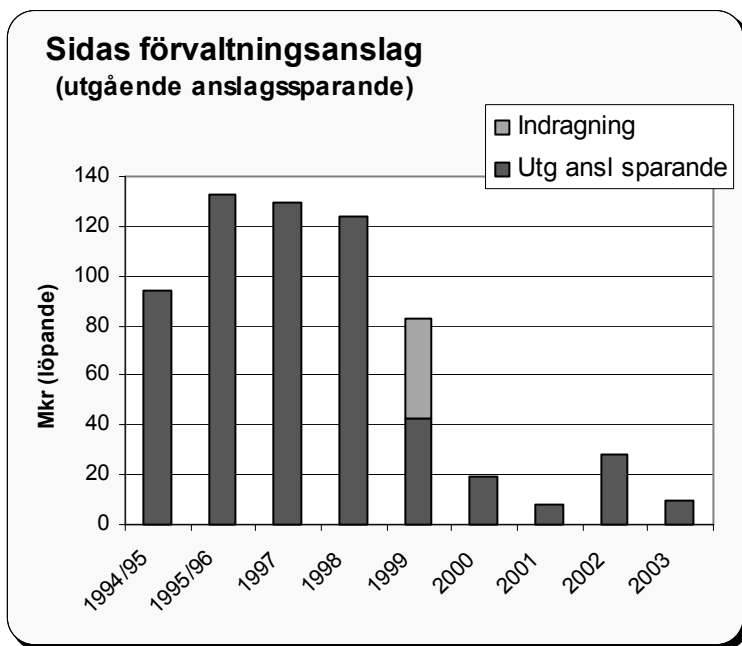
Sida föreslår en oförändrad kredit på räntekontot, 20 miljoner kronor.

6.4 Anslagssparande och anslagskredit

Sidas prognos för förvaltningsanslaget innehåller ett utgående anslagssparande på ca 15,5 miljoner kronor för 2004. Anslagssparandet behövs för att täcka höjda hyres- eller flyttkostnader under 2005. För att tillse att erforderliga medel finns tillgängliga för detta kommer Sida att försöka maximera 2004-års sparande. Sparandet kan komma att överstiga de 3% som en myndighet har rätt att föra över. Sida föreslår därför att mer än 3% får överföras på förvaltningsanslaget för 2004.

Sida har en anslagskredit för biståndsverksamheten (anslag 8.1) om 381,1 mkr för 2004, vilket motsvarar 3% av årets anslag. Sida anser att anslagskrediten bör uppgå till 5% av tilldelat belopp 2005.

Sida har också en anslagskredit för förvaltningen (anslag 8.2) om 16,7 mkr för budgetåret 2004. Sida bedömer att denna nivå kommer att vara tillräcklig de kommande åren.

6.5 Bemyndigande – ekonomiska förpliktelser

Regeringen lämnar varje år ett bemyndigande till Sida att ikläda staten ekonomiska förpliktelser inom en ram för biståndsverksamheten. Från och med 2004 ingår även ramen för samarbetet med Central och Östeuropa. Utgifter som avtalas för kommande år med stöd av bemyndigandet kommer att finansieras med anslag som regeringen tilldelar Sida för respektive år.

Sidas utnyttjande av bemyndiganderamen var drygt 20% högre vid utgången av 2003 än 2002. Ökningen i utnyttjande beror framförallt på att avtalsperioderna är längre. För att Sida skall kunna fortsätta att arbeta effektivt, behöver ökade anslag mötas av ökade bemyndiganderamar. Sida föreslår en bemyndiganderam på 23.200 mkr för 2005.

Tabell 12–22: Bemyndiganden biståndsverksamhet, totalt och per anslagspost

(enl ESVs föreskrifter till 9 Kap 5§ förordningen (2000:695) om årsredovisning och budgetunderlag)

8:1 Biståndsverksamhet (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	10 569 619	13 142 700	17 610 700		
Nya åtaganden	12 441 963	18 389 000	16 195 435		
Infriade åtaganden	-9 868 882	-13 921 000	-13 207 000	-10 599 135	-10 000 000
Utestående åtaganden vid årets slut	13 142 700	17 610 700	20 599 135		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	16 110 000	20 472 000	23 200 000		

8:1.9 Afrika (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	4 336 232	5 206 713	6 622 713		
Nya åtaganden	3 918 186	5 823 000	5 129 273		
Infriade åtaganden	-3 047 705	-4 407 000	-4 180 019	-3 355 390	-3 165 721
Utestående åtaganden vid årets slut	5 206 713	6 622 713	7 571 967		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	5 223 000	6 482 000	7 840 000		
8:1.6 Asien Mellanöstern och Nordafrika (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	1 731 084	2 191 075	3 050 075		
Nya åtaganden	1 805 737	3 536 000	3 114 202		
Infriade åtaganden	-1 345 746	-2 677 000	-2 539 698	-2 038 207	-1 922 994
Utestående åtaganden vid årets slut	2 191 075	3 050 075	3 624 579		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	3 171 000	3 937 000	4 317 000		
8:1.7 Latinamerika (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	959 113	1 019 539	1 448 539		
Nya åtaganden	918 111	1 766 000	1 555 340		
Infriade åtaganden	-857 685	-1 337 000	-1 268 426	-1 017 962	-960 420
Utestående åtaganden vid årets slut	1 019 539	1 448 539	1 735 452		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 596 000	1 966 000	2 361 000		
8:1.26.1 ODA-länder (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	559 692	803 058	1 076 058		
Nya åtaganden	952 591	1 126 000	991 683		
Infriade åtaganden	-709 225	-853 000	-809 250	-649 455	-612 743
Utestående åtaganden vid årets slut	803 058	1 076 058	1 258 491		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	870 000	1 254 000	1 397 000		
8:1.26.2 Icke ODA-länder (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	394 597	421 511	557 511		
Nya åtaganden	437 245	560 000	493 199		
Infriade åtaganden	-410 331	-424 000	-402 253	-322 824	-304 576
Utestående åtaganden vid årets slut	421 511	557 511	648 457		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	650 000	623 000	664 000		
8:1.3 Globala utvecklingsprogram (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	1 149 687	1 308 843	1 619 843		
Nya åtaganden	1 007 285	1 280 000	1 127 313		
Infriade åtaganden	-848 129	-969 000	-919 301	-737 775	-696 071
Utestående åtaganden vid årets slut	1 308 843	1 619 843	1 827 855		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 197 000	1 425 000	1 519 000		

8:1.32 Forskning (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	0	0	278 000		
Nya åtaganden	327 635	1 145 000	1 008 417		
Infriade åtaganden	-327 635	-867 000	-822 532	-660 114	-622 800
Utestående åtaganden vid årets slut	0	278 000	463 885		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 100 000	1 275 000	1 359 000		
8:1.1 Humanitära insatser och konflikthantering (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	327 038	435 001	664 001		
Nya åtaganden	1 417 814	943 000	830 513		
Infriade åtaganden	-1 309 851	-714 000	-677 379	-543 623	-512 894
Utestående åtaganden vid årets slut	435 001	664 001	817 134		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	450 000	1 050 000	1 119 000		
8:1.33.2 U-krediter (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	103 445	196 526	360 526		
Nya åtaganden	542 118	674 000	593 601		
Infriade åtaganden	-449 037	-510 000	-483 842	-388 302	-366 353
Utestående åtaganden vid årets slut	196 526	360 526	470 284		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	500 000	750 000	800 000		
8:1.5 Enskilda organisationer (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	1 008 569	1 559 804	1 919 804		
Nya åtaganden	1 062 745	1 482 000	1 305 217		
Infriade åtaganden	-511 510	-1 122 000	-1 064 453	-854 265	-805 977
Utestående åtaganden vid årets slut	1 559 804	1 919 804	2 160 568		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 300 000	1 650 000	1 760 000		
8:1.2 Information (tkr)	2003 utfall	2004 prognos	2005 beräknad	2006 beräknad	2007-- beräknad
Ingående åtaganden	162	630	13 630		
Nya åtaganden	52 496	54 000	47 559		
Infriade åtaganden	-52 028	-41 000	-38 897	-31 216	-29 452
Utestående åtaganden vid årets slut	630	13 630	22 291		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	53 000	60 000	64 000		

6.6 Bemyndigande – garantier

Sida föreslår oförändrade ramar för garantierna, nämligen:

		utnyttjat 2003
Kapitalmarknads- och importgarantier	30 mkr	1 mkr
Fristående garantier	1 000 mkr	238 mkr
Övriga garantier	10 970 mkr	3 822 mkr
Summa	12 000 mkr	4 061 mkr

6.7 Utgiftsbegränsningar

Sida har i regleringsbrevet för verksamhetsåret 2003 ålagts begränsningar för utgifter som belastar anslag enligt följande:

7 8:1.2 Bilateralt utvecklingssamarbete högst 11 033 000 tusen kronor.

7 9:1.1 Samarbete med Central- och Östeuropa genom Sida högst 580 000 tusen kronor.

Eftersom Sida inte längre har omfördelningsmöjligheter mellan sina anslagsposter är det än mer viktigt att planera för hög verksamhetsvolym. Sida föreslår att inga utgiftsbegränsningar läggs på biståndsverksamheten till ODA-länderna.

Enligt tidigare lämnad prognos avser Sida att under 2005 utnyttja 599 mkr avseende Icke ODA-länder. En eventuell utgiftsbegränsning bör således ge utrymme för en anslagsbelastning avseende Icke ODA-länder för budgetåret 2005 på 599 mkr.

Bilaga 1: Förkortningar

ADB	Asian Development Bank
AIG	AIG African Infrastructure Fund
BBE	Bilateral biträdande expert
CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation
CGAP	The Consultative Group to Assist the Poorest
CPRGS	Comprehensive Poverty Reduction and Growth Strategy
DAC	Development Assistance Committee (OECD:s biståndskommitté)
EAC	East African Community
EC	European Commission
ECA	Economic Commission for Africa
ECOWAS	Economic Community of West African States
EFA	Education for All
Phare	Poland and Hungary Assistance for Restructuring of Economies
FIRST	Financial Sector Reform and Strengthening
GCGF	Global Corporate Governance Forum
GMS	Greater Mekong Subregion
GRSP	Global Road Safety Partnership
HIPC	Heavily Indebted Poor Countries Initiative
Icke-ODA	Icke-Official Development Assistance. Länder där samarbete inte får räknas som officiellt bistånd enligt OECD:s biståndskommitté DAC.
IDB	Inter-American Development Bank
IFC	International Finance Corporation
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
JPO	Junior Programme Officer
MDG	Millennium Development Goals
MENA	Middle East and North Africa
MUL-länder	Minst utvecklade länder (på engelska LDC — Least developed countries)
NDEP	The Northern Dimension Environmental Partnership
NE	Nationella experter
NEPAD	New Partnership for Africa's Development
NGO	Non-Governmental Organisation
ODA	Official Development Assistance
PGU	Politik för global utveckling
PPIAF	Public-Private Infrastructure Advisory Facility
PRS	Poverty Reduction Strategy
SA	Stabilisation and Association Process
SADC	Southern African Development Community
SOU	Statens offentliga utredningar
SWEDAC	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
UNDP	United Nations Development Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
UNICEF	United Nations Children's Fund
WSSD	World Summit on Sustainable Development (Johannesburgkonferensen)
WTO	World Trade Organisation
YK	Yngre konsultprogrammet

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se